

Aranyhét

Másfél hét múlva ráukköszönt újra a Szeretnek nagy, egyetemes ünnepe, Karácsony napja. Egy pillanatnyi megálló a végvonagló év amsyi gonddal és robottal eltöltött háromszázhatvanöt napja után: pihenésnek és a lélek megnyugvásának pár ünnepnapja ez, amelyben erőt gyűjthetünk az elkövetkezendő köznapok további munkájához.

Az ünnepnapok ragyogásteli fénye kezd felderengeni máris az élet köznapi területein. A vásárterek tarka összevisszaságába új színek vegyülnek: a távoli havasok elküldték sötétzöld karácsonyi követeiket, az illatos fenyőket, amelyek készülnek már a glédabá-állásra, a zajongó majorság, a mosolygó gyümölcsök, a diadallal koszoruba-kötött kövér hagymák piacán. Az üzletsorok gondosan lefüggönyözött kirakatai mögött titokzatos munka folyik: a gondos kereskedők izlés- és ötletvizsgálja, minden évben a karácsony-előtti hét kirakatának gyönyörködtető és csábító megalakítása. Ugy készül az ünnepek előtti héten az egész város, mintha királyi vendéget várna szokott falai közé és új ragyogás fényesíti és fiatalítja meg nemcsak a külső, de belső életét is az üzleti világnak.

Jótevő ereje van ennek a karácsony-előtti munkalás, izgatott és reménykedő készülődésnek. Angyalváró gyermekekkel fiatalodunk vissza, abban a vágyban, hogy tetszést és örömet okozunk magunknak és másoknak. A remény titokteljes drágaságokkal feltöltött szarui nyílnak meg a lelkekben és titokzatos aranyfüst száll a köznapi lét szürke és unott formáira. A karácsony-előtti hét, az aranyhét varázsa előbb-utóbb megejteti a szíveket és tovamenedül a fekete gond a szeretetre-táruló emberi szívek felgyuló kis lángocskáik elől.

Az ünnepek előtti hétnék ez a csodálatos, észrevétlenül is életünkbe lopakodó varázslata ad magyarázatot a legjózanabb ország, az angol föld kormányának elhatározására is. A brit kormány ugyanis elhatározta, hogy ezen ünnepek előtti héten, a karácsonyi szeretet-ünnepre való tekintettel, új pénzt fog kibocsátani; fedezetlenül és minden további formalitások nélkül, fűtyülve a nemzetközi pénzpiacok várható megröszbenésére, mert egyedüli célja az, hogy az ország lakóit ezen a héten kiragadja keserű életküzdelmek közül és lehetőleg bőségben és meglegedett boldogságban ültesse meg a szeretetnek ezt az egyetlen napját. Az angol aranyhétnek ez az arany nélküli, burkolt inflációja azonban nem a riasztó áremelkedések rémét idézi fel, csupán a legendás királyi mondást: azt akarja Macdonald is, hogy minden angolnak legalább egy tyúk főjön a karácsonyi fazekába. Lehet, hogy bőjtje lesz, de az sem baj: minden embernek joga van hozzá, hogy bár egy napig — boldog legyen.

Az aradi aranyhét mögött legalább olyan kevés aranyfedezet áll, mint az angol mögött: de éppen a brit példa mutatja, hogy a jószándék és az igaz akarat, még a pénzügyi nehézségeket is legyőzi. Hadd nyiljanak meg tehát azok a csodákat rejtő bőségszaruk: hátha el tudunk mi is feledkezni magunkról a karácsonyi csillogás fényözönében, mint kerekrenyilt-szemű kisgyermek...? Olyan nagy csoda volna, ha Bucurestiben is megnyitnák az államkasszát és boldoggá tennék a sokezer nélkülvő közalkalmazottat, tisztviselőt, nyugdíjast? Olyan nagy csoda volna, ha ez a „csoda” bekövetkeznék, — hacsak egy napra is...?

Beléptünk az aranyhét csodái közé: ebben a várakozásteljes hangulatban semmi sem látszik lehetetlennek. A legnagyobb karácsonyi ajándék lenne a kormány férfiai számára, ha megszereznék maguknak a magameglelő-kező jóselekedet igaz és bensőséges emberi örömeit.

Türelmi politikát kell folytatni a kisebbségekkel szemben!

mondotta Iorga minisztereinek — A kisebbségi államtitkárság törlesztését követelték a parlamentben — „A kisebbségek előjogainak meg kell szünnie!”

Törvényjavaslat a nők egyenjogóságáról

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén *Trancu-Iasi* törvényjavaslatot nyújtott be a nők magánjogi egyenjogóságáról. *Raducanu* a hadügyminiszterium egy árlejtését teszi szóvá, amelyet december 28-án tartanak meg. A kitűzött időpont túl rövid és az árlejtés illegális. A hadsereg ellátásánál szabálytalanságokat lát. *Mirescu* szocialista tiltakozott az ellen, hogy vasárnap bekés járólókat is tüntetőknek néztek és úgy is kezelték őket. *Panaszkodott*, hogy Izmailban egy ügyvédet tartóztattak le tüntetés miatt és ma is fogva tartják. Amikor a belügyminiszteriumban tiltakozott, az igazságügyminiszteriumba küldték, onnan meg a belügybe irányították vissza. *Argetoianu* belügyminiszter kijelentette, hogy tényleg igazságtalanság történt és csatlakozott *Mirescu* kéréséhez.

Iacobescu a telefonkoncesszióra kötött szerződés miatt panaszkodik.

Serdici lapista, kéri a kisebbségi államtitkárság törlesztését, amivel 2,236.000 lejt takarítanának meg. A magyarok ugyanis tiltakoztak *Brandsch* ellen, akit renegátnak tartanak.

— A kisebbségek előjogainak meg kell szünnie, — mondotta — az olyan előjogoknak, amik arra vezetnek, hogy *Konnerth* képviselő fivére, egy kisküküllőmegyei bíró a falujában csak a szászok háza elé ültetett fákat, a románok háza elé nem.

Hans Hedrich szász képviselő kijelenti, hogy ez mese.

Iorga minisztereinek védelmébe veszi a kisebbségeket:

— A kisebbségek is Isten teremtményei! Ne akarják a kisebbségeket beolvasztani. Aki eladja lelkét és nemzetiségét, az olyan ember, nem kell senkinek! Türelmi politikát kell folytatni a kisebbségekkel szemben — fejezte be szavait a minisztereinek.

A Kamarában egyébként ezen a héten a költségvetéssel kapcsolatos adójavaslatokat fogják letárgyalni. A mezőgazdasági adósságok konvertálásáról szóló törvényjavaslat bizottsági tárgyalásán olyan ellentétek merültek fel, hogy a javaslat kamarai megvitatását valószínűleg karácsony utánra kell elhalasztani.

A magántisztviselők adóinkvizíciója

Harc a törvényjavaslat ellen — A nemzeti-parasztpárt elnököké problémája — Titulescu, vagy Maniu — Döntő nap a mezőgazdasági adósságok konvertálása ügyében

felett megkezdődött a vita

Bucurestiből jelentik: A magántisztviselők különböző szövetségei a vasárnap folyamán gyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a tervezett újabb szükségadók ellen. A gyűlés befejeztével a magántisztviselők tüntetni akartak az utcán, a karhatalom azonban megakadályozta a felvonulást. Ugyanakkor a Sfatul Negustoresc igazgatótanácsa is ülést tartott, amelyen élesen kritizálták a tervezett szükségadót, minthogy az közvetve a kereskedelmet sújtja, mert nagy fogyasztótömegeket von el.

A Kamara pénzügyi bizottsága egyébként ma délután kezdte meg a magántisztviselők új adójavaslatának vitáját. Azt hiszik, hogy számos kormánypárti képviselő állásfoglalása miatt a pénzügyminiszter hajlandó lesz a javaslat adókvótáját megváltoztatni, illetőleg megfelelően mérsékelni.

A politikai helyzetben különben szélsőcsend van. A bucaresti-i sajtó azt az érdekes hírt közli, hogy *Stere* Constantin korábban elhagyott egyetemi katedráját újból elfoglalni szándékozik. Valószínű, hogy azok a pártok, amelyek évek óta éles harcot folytatnak *Stere* ellen, a legélesebben fognak állást foglalni *Stere* egyetemi szereplése ellen.

A nemzeti-parasztpárt betöltetlen elnöki széke még mindig állandóan foglalkoztatja a bucaresti-i sajtót. Az *Adeverul* megállapítja, hogy amíg *Lugoianu* Londonban információkat nyújt *Titulescunak*, akitől igyekszik választ kapni arra a kérdésre, hogy vállalja-e a nemzeti-parasztpárt elnökségét, addig a párt erdélyi hívei folyton *Maniut* hívják vissza. Így történt tegnap is Chisenevben, ahol *Popoviciu*

Mihály hívta vissza *Maniut* a párt gyűlésén, valamint Kolozsváron, ahol a nemzeti-parasztpárt szónokai hangsúlyozták, hogy *Maniu* a párt vezére akinek vissza kell térnie. A lap megállapítása szerint igen helyes és rendes dolog az, hogy a párt ragaszkodik vezéréhez, azonban mit válaszolhat *Titulescu* akkor, amikor hírt veszi annak, hogy még át sem vette a párt elnökségét, az erdélyi párttagok máris másfelé tájékozódnak.

A *Cuvantul* szerint *Maniu* Gyula már oly híreknek van a birtokában, hogy *Titulescu* semmiképp sem vállalja az elnöki tisztséget.

Az *Epoca* a Banca Nationala és a Francia Bank közötti tárgyalásokról ír és közli, hogy *Auboin* francia delegátus szerint a tárgyalások sikerrel biztatnak és karácsony előtt be fognak fejeződni. *Auboin* meghívására a Banca Nationala egy külön kiküldöttje holnap Párisba utazik a tárgyalások megkezdése céljából.

Az ország érdeklődésének előterében a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról szóló törvényjavaslat kérdése áll. Az *Adeverul* szerint a holnapi nap döntő lesz a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról szóló törvényjavaslatra nézve. A liberális-párt és a nemzeti-parasztpárt formuláit holnap nyújtják át *Brătianu* Dinu illetve *Mihalache*. *Argetoianu* pénzügyminiszternek, aki dönteni fog afelett, hogy mit tesz magáévá a javaslatból. A legfontosabb kérdés az automatikusan végrehajtandó konvertáció felső határának megállapítása, továbbá a mezőgazdasági hitel további fenntartásának biztosítása.

A pénzügyminiszterium ismét letiltott minden kifizetést Aradon

Távirati rendelkezés jött az aradi pénzügyigazgatóságához — A megyei prefektus Bucurestiben — A nyugdíjasok memoranduma a villanygyár igazgatóságához

Az aradi pénzügyigazgatóság ma ismét hosszabb táviratot kapott a pénzügyminiszteriumtól, amely arrafonatkozólag tartalmaz intézkedéseket, hogy minden befolyó összeget a Banca Nationalához kell beszolgáltatni. A távirati rendelkezés hivatkozik arra, hogy az utóbbi időben feltűnően gyenge volt az adóbehajtás és ezért vált szükségessé a kifizetések további felületesítése.

A távirati rendelkezés érthető megdöbbenést keltett nemcsak a pénzügyigazgatóság tisztviselői körében, hanem a többi állami hivatalok kiküldöttjei és az illetményeik után érdeklődő nyugdíjasok között is. Mint ismeretes, a pénzügyminiszter október 30-án tiltotta le a kifizetéseket három napra, amelyet aztán meghosszabbítottak. Közben több akreditív (fizetési utalványt) küldött le a miniszterium, azonban nem érkezett le az utalványozás engedélye, amely nélkül az akreditívek nem voltak folyósíthatók. Az állami tisztviselők egy részének sikerült a november havi illetményeire bankkölcsönt felvenni, számítva arra, hogy december hó elején a miniszterium engedélyezi az előző havi fizetések folyósítását. Az engedélyezés helyett azonban a fizetéseket letiltó rendelkezés meghosszabbítása érkezett le ma Aradra, amely most már egyenesen kétségbeesett helyzetet teremtett nemcsak a nyugdíjasok, hanem a tisztviselők körében is. Karácsonyig ugyanis 9 nap áll rendelkezésre csupán, s ha a mostani rendelkezés a gyenge adóbehajtást hozza fel indokul a fizetések folyósítására, akkor már igen kevés remény van arra, hogy az elmaradt fizetéseket a karácsonyi ünnepek előtt folyósítsák. Az adóbehajtás ugyanis kimutathatólag csökken, úgy hogy a pénzügyi év december 23-án történő lezárásánál az ideig behajtott adók összege körülbelül 20 százalékkal lesz kisebb az elmúlt évi adóknál.

Serbanu dr. megyei prefektus a mai nap folyamán különben Bucurestibe utazott, hogy a miniszteriumban interveniáljon az aradi állami tisztviselők és nyugdíjasok illetményeinek folyósítása érdekében.

Az aradi nyugdíjasok egyesülete a mai nap folyamán különben igen érdekes kérelemmel fordult az aradi villanygyár igazgatóságához. A kérelemben rámutattak arra, hogy a nyugdíjasok nagyrésze anyagi helyzeténél fogva nem tudja fizetni az utóbbi hónapok villanyszámláját. A villanygyár könyvelési osztálya az utóbbi napokban értesítéseket küldött ki a hátralékos villanyszámlákkal kapcsolatban, melyben értesítette a fogyasztókat, hogy ha három napon belül a számlák hátralékos összegeit nem egyenlítik ki, úgy az áramszolgáltatást

kikapcsolják. Az értesítés annál nagyobb meglepetést keltett, mert főként a nyugdíjasok azok, akiknek nem állott módjukban a fogyasztott villanyáram árát kiegyenlíteni. Az értesítés pedig azt a veszélyt rejt magában, hogy most, a közelgő karácsonyi ünnepek alkalmával maradnak világítatlan szobában.

A nyugdíjasok egyesülete által beadott kérelemben hangoztatják, hogy a késedelmes fizetés nem a nyugdíjasok hibája, mert a számlákat pontosan kiegyenlítették volna, ha nyugdíjilletményeiket rendes időben megkapják. Ismerve Mateescu és Butoiescu villanygyári igazgatók megértő álláspontját, valószínű, hogy a nyugdíjasok szomorú helyzetére való tekintettel a villanygyár nem fogja végrehajtani az áram kikapcsolására vonatkozó értesítést és így a nyugdíjasoknak nem kell félniük attól, hogy a karácsonyi ünnepekre villanyszolgáltatás nélkül maradnak.

Antifascista összeesküvést lepleztek le Olaszországban

Rómából jelentik: Az olasz politikai rendőrség antifascista ellenes nyomozásai során három feltűnést keltő letartóztatást eszközölt. Még az elmúlt napokban letartóztatta Imperiában Sandri Faustius ottani banktisztviselőt, akinél nagymennyiségű robbanóanyagot, lőszeret és pokolgépet találtak. Kijelentette, hogy a holmik a párisi antifascista szervezettől kapta azzal a céllal, hogy valamelyik nagyobb északolaszországi városban robbantást kövessen el. A politikai rendőrség Sandrit át-

BÉLYEGARJEGYZÉKET KÖNYV őrdeklődőknek bérmentve küld: ABONYI JENO belyegkereskedése Budapest, IV., Váci-utca 45. szám.

Nagyszabású vadászat gróf Tisza Kálmán csengődi uradalmán

Előkelő vendégek a vadászon.

Nagyszabású vadászat volt december 12-én és 13-án gróf Tisza Kálmán csengődi uradalmában, amelyen a házigazda barátai és a környék intelligenciája vett részt. A szóbanforgó két napon a szokásos téli vadászatok egyikét tartották meg, amely szép sikerrel zárult.

A vadászon a házigazdán kívül a következők vettek részt: gróf Bethlen László, báró Gerliczy István, Fráter Emil földbirtokos, Hess Ágoston főerdőtanácsos, Bayer György gyógyszerész és Wróbsky Lipót. A hét vadászás összesen 497 nyulat és 94 fácán-kakast ejtett el. A jól sikerült vadászatot főuri vacsora követte gróf Tisza Kálmán gyönyörű kastélyában.

Nagymennyiségű lőszeret és robbanóanyagot találtak. Robbantani akartak egy nagy városban

adta az államvédelmi külön bíróságnak. Hasonló letartóztatást eszközölt a politikai rendőrség Domdossalában, ahol Guido Maccochi került a rendőrség kezére. Maccochinál is nagymennyiségű robbanóanyagot találtak, aki szintén azt vallotta, hogy a holmik a párisi antifascista társaságtól származnak. Maccochi elmondotta még, hogy az anyagot egy előtte ismeretlen férfinak kellett volna átadnia, akit Pavani postatiszt személyében sikerült is kinyomozni. Őket is átadták az államvédelmi külön bíróságnak.

Kétszázmillió fontos örökség aradi örökösei

A család megbizottja Angliába utazik — Nyilatkozik az egyik örökös, aki az örökség ügyében Aradon tartózkodik

Pár év előtt feltűnést keltő cikk jelent meg az Aradi Közlönyben, amely arról számolt be, hogy az Angliában elhunyt lord Wandsvoordt örököseit Romániában keresik, még pedig Aradon. A lordot ugyanis valamikor Stern Sámuelnek hívták, szegény aradmegyei ember volt, aki a katonaság elől szökött ki külföldre. Eközben Délafrikába, majd Angliába került, a sors kedvezett neki. Stern Sámuelből dúsgazdag ember, aranybányák és gyémántmezők

tulajdonosa lett, majd később megkapta a lord Wandsvoordt büszke címet is.

Amikor híre járt az aradi Stern Sámuel halálának, megmozdult az ittlakó nagyszámú rokonság, hogy a közel 200 millió fontos, legendás örökség birtokába jusson. Évek teltek el, amíg a rokonság megbizottai Steiner Ferenc és Stern József pontos adatokat találtak az örökségre vonatkozólag. Ekkor következett csak a nehezebbik része az ügynek, a bonvadalmas nemzetközi jogi kérdések megoldása. Mindez azonban nem elháríthatatlan akadály, legalább is a budapesti Steiner Ferenc, aki jelenleg Aradon tartózkodik, tele reménységgel nyilatkozott érdeklődésünkre a kérdéssel:

— Már rég megfeledeztem nagybátyámról, amikor 1914-ben híret vettem, hogy lord Wandsvoordt, született Stern Sámuel Londonban meghalt. Azonnal érintkezésbe léptem az aradi Stern Józseffel és együttesen megindítottuk a kutatást a legendás vagyon után. Eleinte sok nehézségbe ütközött a dolog, de ma már ott tartunk, hogy egy angol lord, akinek nevét nem mondhatom meg, a kezébe vette az örökség ügyét. Eddig 250 család jelentkezett, akik az elhunyt rokonai és ezzel a rokonság létszáma be is telt. Különben az örökség oly óriási, hogy így is egy családra körülbelül félmilliárd jutna. Az örökség ügye most már annóra előrehaladt, hogy Románia egyik leghíresebb jogásza Stern Józseffel legközelebb kijut az Angliába, hogy az utolsó döntő iratot beszerezzék.

Eddig tart Steiner Ferenc nyilatkozata, hogy azután birtokába jut-e a család a milliárdos örökségnek a rengeteg akadály, devizakorlátozások, megszorítások ellenére, az már más kérdés. Annyi tény, hogy ma — minden hívő Stern London felé tekint.

Ujabb kombinációk gróf Bethlen

A volt magyar miniszterelnök királyi kihallgatása körül Párisba, majd Genibe utazik fontos politikai tárgyalások lefolytatására — Szoros gazdasági kapcsolat megteremtése Magyarország és egyik utódállam között

Budapestről jelentik: Egy héttel ezelőtt a szenzáció erejével hatott az a hír, hogy Bethlen István gróf, volt magyar miniszterelnök Károly király temesvári tartózkodása alkalmával több, mint félórán keresztül megbeszélést folytatott az uralkodóval. A hír nagy hatását és a sajtóban keltett élénk visszhangját egyrészt az a tény magyarázza, hogy egy egyszerű udvariassági látogatás mindössze öt-tíz percet szokott igénybe venni, másrészt pedig, hogy Bethlen István gróf — lemondása ellenére — ma is jelentékeny és nemzetközi viszonylatban ugyszólván a legszámottevőbb magyar politikus.

A temesvári látogatás visszhangja még el sem múlt és Páris újabb nagyhatású és sokat sejtetni engedő hírek kavariák föl a magyar politikát. Po-

litikai körökben ugyanis nagy érdeklődést keltett az a hír, hogy Bethlen, aki lemondása ellenére változatlanul komoly tényezője a politikai életnek, nagyszabású politikai akció előkészítésén dolgozik. Ezzel kapcsolatban a volt magyar miniszterelnök január második felében Párisba utazik és ott folytat tárgyalásokat a francia politikai körökkel. Ezután Genibe megy Bethlen, ahol részt vesz a Népszövetség tanácsülésén. Politikai körökben az a vélemény, hogy ennek az utazásnak a célja szoros gazdasági nexus megteremtése Magyarország és az egyik utódállam között.

Bethlen temesvári útja után sejtetni lehet, hogy a nagykonceptiójú tervben melyik utódállamról van szó.

Öngyilkos lett Schill Ferenc tábornok a budapesti katonai fogházban

A puccs-ügyben letartóztatott csendőrtábornok tragédiája — Felakasztotta magát egy vászonzól csavart kötélre — A megaláztatás helyett inkább a halált választotta

Budapestről jelentik: A nemrégiben leplezett magyarországi jobboldali puccs-szervezettel kapcsolatosan vasárnapra virradó éjszaka megdöbbentő tragédia játszódott le: a puccs egyik letartóztatottja, Schill Ferenc csendőrtábornok, a Margit-körúti honvédfogházban felakasztotta magát és meghalt. A megrázó katonadrámáról az alábbiakban számolunk be:

Schill Ferencet kilenc nappal ezelőtt vették őrizetbe a puccs-ügy miatt. Amikor hetekkel ezelőtt megindult a puccs-ügy nyomozása, bizonyos vallomások amellet szölk, hogy Schill Ferenc, a magyar királyi csendőrség legfőbb parancsnoka összeköttetésben áll azokkal az elemekkel, akik a puccs-szervezkedésben résztvesznek. Schill tábornokot ekkor telefonon felmentették csendőrfelügyelői állásától. Schill tábornok 31 esztendő telt a csendőrségnél és ő volt az első, aki a csendőrfelügyelői állásba nem a hadsereg tábornokkarából, hanem a csendőrtiszti állományból került.

A tábornok, aki talán a puccs céljaival nem is volt teljesen tisztában, a puccs előkészítésére vonatkozólag bizalmas megbeszéléseket folytatott Szigetszentmiklóson a lázadás és kémkedés miatt letartóztatott Tóth Ferencel és egy Csapó nevű közművesmesterrel. A szigetszentmiklósi tárgyalások miatt vették őrizetbe Schill tábornokot és az ő letartóztatása után ezen a héten Vannay László teljes és részletes vallomást tett a tervezgetésekről és az összeköttetésekről, amelyek világossá tették a puccs egész genézisét.

Schill tábornokot nem a fogházépület cellájában, hanem a katonai törvényszék egyik földszinti szobájában helyezték el. Vasárnapra virradó éjszaka fél egy órakor a tábornok a szoba mellett lévő illemhelyre ment. A szobája előtt posztoló őrszemnek feltűnt, hogy husz percig nem adott életjelet magáról. Az őrszem ekkor zörögni kezdett az ajtón, majd amikor nem kapott választ, vállával nekidiült az ajtónak és betörte azt. Az őrszem megdöbbenve hőkölt vissza az ajtó felé: Schill Ferenc vászonzól csavart kötélre felakasztva a helyiségen keresztül húzódó vízvezeték-csővön lógott félrelent fejjel. Az őrszem a tábornokot azonnal levágta a kötélről, majd az őrszere-

zett és azóta édesanyja mellett tartózkodott. A fiatal hadnagy hajnalban megjelent a fogházban atyja teteme előtt és neki jutott az a feladat, hogy édesanyjának, akivel a tábornok 31 évig élt példaadóan szép házasságot, tudtára adja a megrázó valóságot.

Schill Ferenc tábornokot reggel, tábornoki diszgyenruhájában fekete koporsóba fektették és a Gyáli-úti katonakórház hullakamrájában ravatalozták fel. Schill tábornok a háborút, mint a tábori csendőrség századosa küzdötte át, míg a csendőrség felügyelőjének 1927-ben nevezték ki. Amikor gyanúba fogták és először kihallgatták a katonai ügyészségen, az öreg katona idegrendszere teljesen összeropant. Lelke és szervezete nem bírta el a katasztrófális zuhanást: hogy a csendőrség éléről, a magyar közélet egyik legdiszesebb állásából váratlanul a lealázó fogságba kerüljön. Az 55 éves tábornok szíve és idegrendszere annyira beteg volt, hogy barátai és hozzátartozói tartottak attól, hogy nem bírja túlélni ezeket az idöket. Amitől tartottak, be is következett: a tábornok a megaláztatás helyett inkább a halált választotta.

Az Angol Bank január 31-ig meghosszabbította

a nem aranyfedezetű bankjegyek forgalmát

Londonból jelentik: Az Angol Bank a nem aranyfedezetű bankjegyek forgalmát január 31-ig meghosszabbította. Ez a határozat megcáfolja azt a hírt, hogy a nemzeti bank a karácsonyi forgalom sima lebonyolítása érdekében újabb fedezetlen bankjegyeket bocsátana ki.

Miklós herceg elhagyta Romániát

Interjú adott egy budapesti újságíróval — Miért maradt el a szombati minisztertanács? — Miklós herceg Károly királynál

Bucurestiből jelentik: Miklós királyi herceg ismeretes házassági ügyével és összes előjogairól való lemondásával kapcsolatosan legutóbb Miron Christea patriarcha és Prezan marsall intervenáltak a hercegnél annak érdekében, hogy változtassa meg elhatározását. Az intervenció alkalmával azonban Miklós herceg ismét annak a szándékának adott kifejezést, hogy lemondását a leghatározottabban to-

Rendőri készütség az aradi városházán

Tömeges munkanélküli-jelentkezések. — Incidens a segélyirodában. — Elbocsátottak egy hivatalnokot. — Kilencezren várják a segélyt.

Ma a délelőtti folyamán erős rendőri készütség szállotta meg az aradi városházát, ahol feltűnő tömegekben jelentkeztek a munkanélküliek a segélyakció központi irodájában. A hatóságok óvatosságára különben egy incidens is okot szolgáltatott, amely a segélyiroda egyik munkanélküli alkalmazottja és egy jelentkező munkanélküli között zajlott le. Az incidens következtében az alkalmazásban lévő munkanélküli intellektuellt a segélyiroda vezetősége azonnali hatállyal elbocsátotta szolgálatából.

A hétfői nap folyamán alkalmunk volt beszélgetést folytatnunk Radu Cornel dr. intermár-bizottsági elnökkel, aki a következőket jelentette ki munkatársunk előtt:

— A munkanélküli jelentkezések elszaporodása és a gyáripari elbocsátások között szoros összefüggés van. Közrejártszik a tömeges jelentkezéseknél az a körülmény is, hogy a mai naptól kezdődőleg az élelmiszer-segélyre feljogosító munkanélküli bonokat az egyes kerületi rendőrkapitányságok adják ki és ezt az új, feltétlenül kényelmesebb rendszert még nem vették sokan tudomásul a jelentkezők közül. Semmiféle komoly rendzavarás különben nem fordult elő tudomásom szerint, attól az incidens től eltekintve, amely lejátszódott. Azonnal intézkedtem, hogy meg ne ismétlőd-hessék többé.

A segélyakció központi hivatalának kimutatása szerint a hétfői nap folyamán a jelentkezők közül 37 munkanélkülit vettek fel a nyilvántartottak hivatalos listájára. A kimutatás alapján jelen pillanatban 2823 munkanélküli szerepel a segélyakció nyilvántartásában: ha átlag minden egyes nyilvántartott munkanélküli-re még két családtagot számítunk, akkor hozzávetőlegesen kilencezer lélekszámot kapunk, akik a segélyakció támogatására vannak utalva. A megnyilatkozó jelek szerint a listára vett munkanélküliek száma a héten még erősebben szaporodni fog és az előzetes becslések szerint el fogja érni a 3500—4000-es sorszámot.

Elegáns megjelenés Csak ÁDY harisnyában

nokért szaladt és vele együtt vitte be az életelen testet a szobába, ahol az ágyra fektették.

Ezután pedig átízentek a közelben lévő Régi Szent János-kórházba, ahonnan orvost hívtak. Amikor az orvos megérkezett, a tábornok még élt. Élesztgetni próbálták, oxigén-belélegzést alkalmaztak, de minden hiába volt. A szerencsésen Schill tábornok hajnali egy-negyed két órakor kiszüvedett. Hajnali két órakor megérkezett Müller Viktor dr. őrnagy táblabíró, a budapesti vegyesdandár-parancsnokság vezető ügyésze. A jegyzőkönyv felvétele után értesítették az öngyilkosságról az elhunyt tábornok családját. Schill tábornok egyetlen fia, Schill Sándor hadnagy a szombathelyi híradószázadnál teljesít szolgálatot, de atyja őrizetbevétele után Budapestre érke-

vábba is fennmarja. Miklós herceg újabb kijelentése után hívták össze a szombat esti koronatanácsot, amelyet azonban elhalasztottak. A Dimineata értesülése szerint az elhalasztás Miklós herceg kérelmére történt, mert a herceg a döntés előtt megállapodásra akart jutni az uralkodóval új nevét és tartózkodási helyét illetően. Miklós herceg tegnap ismét felkereste Károly királyt, akivel ügyében hosszasan tárgyalt. A Curenul értesülése szerint az újabb koronatanácsot még e héten meg fogják tartani és ezen dönteni fognak a lemondás felett, amelyet minden valószínűség szerint elfogadnak.

Atban az esetben, ha a herceg lemondását elfogadják, akkor Miklós herceg elveszti összes tisztségeit, katonai rangját, hercegi címét, va-

lamint Hohenzollern-Sigmaringen nevet is. A herceg új nevét és új lakhelyét a király fogja megállapítani. Miklós herceg minden valószínűség szerint a Snagoveanu vagy Brosteanu Miklós nevet fogja kapni, mivel Brosteniben és Snagovban birtokai vannak. A lemondás elfogadása után, abban az esetben, ha Dumitrescu kisasszonnyal tovább is együtt akar élni, akkor Miklós hercegnek a polgári jog előírásai szerint újból meg kell esküdnie.

Budapestről jelentik: A Magyarország értesülése szerint Miklós román királyi herceg, ma hajnalban átutazott Budapesten. Hat órákor érkezett a keleti pályaudvarra, az új bucuresti-i gyorsvonattal és a pályaudvaron két fiatalember, továbbá egy újságíró várta, aki a „Magyarország” részére folytatott vele beszélgetést. Interjú csak nagy vonakodás után volt hajlandó adni. Az újságíró cikke szerint Miklós herceg kijelentette, hogy lemondott jogairól és végleg eltávozott az országból. Szerette volna, ha házassága titokban marad, mert ez elvégre az ő magánügye. Ezen túl egyszerű polgárként óhajt élni. Végül arra kérte az újságíró, hogy az interjút, ha mindenképpen megírja, nagy óvatossággal szövegezze meg.

A száj kellemetlen illata

viszataszítólóg hat. Csúnya színd fogak a legszebb arcot is elcsúsztatják. Mindkét szépséghibát néha már egyszeri használat után eltűnteti a csodásan üdítő ízű Chlorodont-fogpó. A fogak már rövid használat után elefántcsont fényt nyernek. Probléma meg előző egy tubussal. Kis tubus ára 20 Lel, nagy tubusé 39 Lel. Mindent kapható.

Sobó Miklós a Rádió kedvence, dec. 16—17-én, szerdán és csütörtökön új slágereket énekel a **Dacia étteremben.** Kezdeté este 10 órakor. Belépő-díj Lei 40.—

Különös kereset egy aradi orvos ellen

Völegénysége alatt több mint százezer lej kölcsönt kapott jövendőbeli anyósától — A menyasszony meghalt s az anyósjelölt visszaköveit a pénzt

Különös ügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék első szekciója. A keresetet Savoiu Sabina nagyszabeni lakos indította, dr. Noveanu Vasil aradi orvos ellen. Keresetében előadta, hogy az orvos eljegyezte leányát 1928-ban. Az eljegyzés tartama alatt 101.300 lej kölcsönt adott Noveanunak, aki ekkor még a kolozsvári egyetem hallgatója volt. 1930. december 24-én azonban a menyasszony, Savoiu Aurora meghalt. Az édesanyja később keresetet adott be az egykori völegény ellen, amelyben kérte a törvényszéket, kötelezze dr. Noveanut a kölcsönként felvett összeg visszafizetésére. A mai ítéletkor az orvos jogi

képviselője kijelentette, hogy ügyfele semmiéle kölcsönt Savoiu Sabinától nem kapott. Erre vonatkozólag tanukat is nevezett meg, akiknek kihallgatását a törvényszék március 3-ikára tűzte ki. Az ügyre vonatkozólag beszélgetést folytattunk dr. Noveanu Vassillal, aki kijelentette, hogy Savoiu Sabina egy ízben az ő szülei előtt olyan dolgokat állított róla, amelyek nem fedték a valóságot, s amelyekért ő as asszonyt kiutasította házából. Savoiu Sabina ekkor állítólag olyan kijelentést tett, hogy lesz még idő, amidőn a kiutasítást visszafizetheti a fiatal doktornak. A kereset tehát nem más, mint bosszuhadjárat Savoiu Sabina részéről.

Feljelentés gróf Wenckheim László ellen

Bonyodalom egy 200 ezer pengős csekk körül

Budapestről jelentik: Rendkívül érdekes és bonyolult ügyben nyomoz titokban már hetek óta a budapesti főkapitányság. A feljelentő a budapesti társaságok egyik kedvelt hölgytagja, Totth Gida főorvos elvált felesége. A feljelentés szerint, gróf Wenckheim László, a felsőház tagja, akinek Békésen 8300 holdas birtoka van, évekkel ezelőtt nyomozó anyagi helyzetbe került és ezért kisebb-nagyobb kölcsönöket vett fel. Így felvett egy ízben Totth Gidánétól is 200 ezer pengőt, amelynek fedezetéül egy 200 ezer pengős csekket adott az uriaszonynak. Amikor Totthné a Kereskedelmi Bankban a csekket be akarta váltani, meglepetés érte: a bank a 200 ezer pengős csekket nem honorálta. Totth Gidáné ügyvédje ekkor leutazott Békésre, ahol megállapította, hogy a kölcsön felvételének idején Wenckheim László gróf birtoka már tul volt terhelve, sőt egyes hitelezők zárgondnokot ültettek a birtokra. Miután az ügy békés

rendezése nem sikerült, Totth Gidáné család címén feljelentést tett a gróf ellen.

A nyomozás megállapította, hogy a csekk kiállításának idején gróf Wenckheim Lászlónak nem volt olyan követelése, amely a 200 ezer pengős követelésre fedezetet nyújtott volna és a gróf folyószámlája azóta is csökkent. A főkapitányság a nyomozás eredményét felterjesztette a főügyészséghez, amely néhány napon belül dönt arról, hogy a felsőháztól kérje-e vagy sem gróf Wenckheim László mentelmi jogának felfüggesztését.

Az

Aradi Közlöny

főtéri kiadóhivatala

Bul. Regina Maria 19., a Minorita-templommal szemben. Telefon 151.

Apróhirdetéseket este 9 óráig elfogadunk.

Lelőttek egy katonaszökevényt

Elsült a revolver dulakodás közben

Nagyváradról jelentik: Megrendítő összeütközés történt tegnap Nagyvárad mellett egy csendőrmester és két katonaszökevény között, amelynek egy haldokló és egy könnyebben sebesült áldozata van. Szombaton Nagyürög Nagyvárad melletti községben Barna Vasile csendőrmester négy megszőkött rabot letartóztatott, akik között kettő katonaszökevény volt. A csendőrmester a négy embert láncra verte s egyedül akarta bebisélni Nagyváradra. De a város közelében, a löportorony mellett a katonaszökevények a láncot csuklóikról ügyesen lefejtve, megugrottak. Barna Vasile csendőrmester a menekülők után rohant, akik közül Novák Ferencet hosszas üldözés után be is érte. Vad dulakodás támadt, Novák már-már újra kiszabadult, de a csendőrmester revolvért rántott elő s a kapkodó mozdulatok között a revolver véletlenül elsült és a csendőrmester kezén keresztül, Novák Ferencnek orrán át a fejébe repült a golyó. A súlyosan sebesült katonaszökevényt beszállították a nagyváradai kórházba, ahol most utolsó óráit éli.

Megalakult Aradon a Magántisztviselők Egyesülete

Megválasztották a tisztkart

Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete vasárnap délután 3 órakor tartotta meg alakuló közgyűlését a városháza nagytermében Gheorghiu villanygyári mérnök elnökletével. Az alakuló közgyűlés iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg és a megjelentek a gyűléstermet zsufolásig megtöltötték.

Gheorghiu mérnök megnyitó beszédében röviden ismertette az egyesület célját és irányát és a magántisztviselők tömörülésének szükségességét hangoztatta. Ezután felolvasták az egyesület alapszabályát, amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott és kimondotta a Magántisztviselők Egyesületének megalakulását. Végül a vezetőség megválasztása következett. A közgyűlés úgy döntött, hogy az elnököt és a tisztkart a megalakítandó választmány saját kebelében fogja megválasztani. A választmány tagjai a következők lettek:

Dr. Antal Andor, Bergmann László, Damacus Gh., Ehrenfeld Sámuel, dr. Fetter Elemér, ing. Ghenzer Achil, ing. Gheorghiu Ioan, Guld Emil Győző Gyula, Hegyi Andor, Heim Sándor, Herscovici Dávid, Iovita Andrei, Ispravnic Ioan, Tátray Athanáz, Killik Vilmos, Lupsa Coriolan, Mosoiu Victor, Rozvan Titus, Salacz Dezső, ing. Dim. Derbanescu, ing. Sculy Dan, dr. Varga József, Spatar Valer, Mihailovici Ioan, Stefanescu Simion, Stein József, Mihalik Gyula, Szilágyi Jenő, Reich Gyula és Károly Sándor. Választmányi póttagok lettek: Blum Árpád, Dinerman Max, ing. Diósszilágyi Dezső, Heil Péter, Hoits Mihály, Brenner N., Nyári István, Pretorian Pál, Cornea Lázár, Varga Imre. Felügyelő-bizottsági tagok: Anhaltzer Ignác, Anyos Elemér, Munteanu N., Weinfeld Móric, dr. Lázár Aurél. Póttagok: Garoi N., Reich Antal, Szende Lajos, Hoffmann N. és Incilanti Gh.

Felboncolták a rejtélyes körülmények között elhunyt pécskai gazdálkodót

A vizsgálat nem derített fényt a halál okára.

Az aradi ügyészség értesítést kapott, hogy Pécskán gyanús körülmények között hunyt el Bodrogian Efraim pécskai gazdálkodó. A bejelentés alapján a helyszínre kiszállott Gutu-noiu ügyész, aki a vizsgálatot bevezette, azonban semmiféle olyan konkrétumot nem tudott megállapítani, amelyből következtetni lehetett volna arra, hogy a gazdálkodó nem természetes halállal mult ki. A vizsgálatot vezető ügyész rendelkezése a pécskai járásorvos felboncolta a gyanús körülmények között elhunyt gazdálkodó holttestét és a belső részeket Bucurestibe küldötték fel orvosi vizsgálat céljából. Ennek eredménye fogja megállapítani, hogy tényleg forog-e fenn büntény, vagy pedig Bodrogian természetes halállal halt meg.

A tomboló viharban elsülyedt egy olasz csatahajó

Palermo el van vágva a külvilágtól — Több halászhajó elsülyedt — Sok halálos áldozat

Milanoból jelentik: Olaszországban és Franciaország Földközi tengeri partvidékén tegnap pusztító erejű vihar vonult végig. Különösen a partvidéki városokban okozott a vihar nagy károkat, de Belsőolaszországban is óriási erővel dühöngött. Firenzében ledöntötte a rádió antennatornyát és több más épületről letépte a fedelet. A rivierai partvidéken Genuától fel Nizzaig szintén súlyos pusztításokat okozott a vihar. Öt halászhajó, melyek már nem tudtak visszavergődni a partig a parton állók szemeláttára eltűntek a habokban. A hajók személyzetéből senkit sem sikerült megmenteni.

Délolaszországból érkező hírek szerint ott szintén borzalmas erővel pusztított a vihar. Palermo teljesen el van vágva a külvilágtól, az utak a sok ledöntött telefon- és távirópózna és földomlás miatt járhatatlanok, több helyen a vasutösszeköttetés is megszakadt.

Későbbi jelentés szerint Sardinia mellett a Tesso nevű olasz csatahajót szerencsétlenség érte és elsülyedt. A hajót a háborúból kifolyólag az olasz állam hadisarcként kapta a monarchiától. A 140 főnyi legénységből, hírek szerint, 36 a hullámsírba lelte halálát.

Figyelem!

PUSZTAI SZÉL
Hunyadi Sándor nagysikerű ujdonsága.

Ma, kedden este

Schreiber Tamás, a kofferes gyilkos bírái előtt

Elegánsan, megborotválkozva jelent meg a főtárgyaláson
— Izgalmas jelenetek — Hogyan történt a gyilkosság? —

Nagy Mária végzete — „Schreiber egy gazdag zsidóleányt akart elvenni” —

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék Filb-tanácsa ma délelőtt fél 10 órakor, hatalmas érdeklődés mellett kezdte meg Schreiber Tamás, annak idején nagy port felvert kofferes gyilkosságának az ügyét, amelynek áldozata Nagy Mária volt. Schreiber Tamás, amint ismeretes, ez év márciusában előbb megfojtotta, majd petróleummal leöntötte és meggyújtotta szeretőjét, Nagy Máriát, akit később begyömösölt egy kofferba és feltette a hatvan—szolnoki személyvonat egyik podgyásztartójába. Ott akadnak rá és hosszú, izgalmas nyomozás után, a Teleky-téren, több napos bujkálás után, három őszeres ismerte fel az elvetemült gyilkost, aki ma prémmel szegélyezett kabátban, elegánsan, jókedvűen, csillogó szemmel lépett bírái elé. A teremben feszült érdeklődés uralkodott, mintegy 140 belépőjegyet adtak ki és többszáz kérvényezőt utasítottak el. Több orvos is kért engedélyt a tárgyalás végighallgatására, akik orvosi szempontból kívánják tanulmányozni Schreiber magatartását.

Schreiber vallomását megdöbbentő cinizmus hullámoztatta át, általában véve tetszik neki, hogy ilyen nagy érdeklődés középpontjában áll. Kivélvezi a morajt, ami végigjut, amikor a terembe belép, azután katonásan köszönti az elnököket és a bírákat. Meglátszik megjelenésén, hogy gondosan készült a tárgyalásra. Viseltes ruhái helyett, új öltözékét kérte be a fogházba és reggel borbélyt hozatott, mert nem akart borostás arccal megjeleni az ülésteremben. Mintán elmondotta, hogy 31 éves, verseci születésű és sikkasztásért fél évet, csalásért pedig 8 hónapot jogerősen leült, bevezetik vádlottársát, Vlászák Józsefet és feleségét, a Hernád-uccai házmester-családot, továbbá Hajnal Sándornét, akik ellen az a vád, hogy elrejtették a szerencsétlen Nagy Mária ruháit. A tárgyalásra negyven tanút idéztek be, sok közöttük a jelentéktelen, kis vallomásttevő. A nacionálék bemondása után, az 50 éves periratot ismertették, majd Schreiber terjedősen elbeszéli, hogy miként ismerkedett meg Nagy Máriával, hogyan kezdődött közöttük a szerelmi viszony. Annak akar hitelt szerezni, hogy féltékeny volt Nagy Máriára, aki szerelmé megcsalta őt, pedig ő nagyon szerette. A leány könyörgött neki, hogy vigye el Budapestről, így mentek előbb Békéscsabára, mert Jugoszláviába hamis úlevéllel nem merte a nőt is átsempészni.

„Leöntöttem petróleummal, majd meggyújtottam”

— Amikor hazatértünk — folytatta vallomástételét, — egy reggelen azt láttam, hogy Nagy Mária idegen férfi fényképét szorongatja kezében. Egy ékszerész fotográfiája volt és ekkor rettenetes felindulásomban megcsalásomat száz százalékkal bizonyítottam láttam. Megragadtam, torkon fogtam, szorítani kezdem és egyszerre azt vettem észre, hogy már nem mozdul. Ekkor iszonyuan megijedtem, löcsőni próbáltam, de többet nem mozdult. Ekkor azon gondolkodtam, hogy miként tüntethetném el a holttestét. Leöntöttem petróleummal, majd meggyújtottam, később megijedtem és eloltottam. Így gyömösöltem be a kofferba.

Vallomása alkalmával mindenáron feltételek gyilkosságnak akarja feltüntetni a bűnügyet. Tagadja, hogy dulakodás lett volna közöttük, ellenben azt mondja, hogy a leány többször bántalmazta, ő azonban az ütések nem viszonozta. Amikor ahhoz a szóhoz ér, hogy „Gyilkosság”, zsebkendőjét a szeméhez nyomkodja, sir. Később a gyilkosság utáni napjairól beszél. Amikor a művét bevégezte, lement a környékbéli korezmába, ahol bepálinkázott és a Teleky-téren vette meg a koffert.

Az első tanu Lengyel Ernő, volt cellatársa, aki egy más ügyből kifolyólag ült vele együtt. Elmondotta, hogy az ő megfigyelése szerint, Schreiber igen szerette Nagy Máriát és amikor hallotta, hogy letartóztatása alatt

odakünn hűtlenkedik, olykor toporzékolt is. Máskor arról beszélt, hogy ha megszabadul Máriától, megnősül és egy gazdag zsidó nőt vesz el feleségül.

Schreiber ekkor magából kikelve ugrott fel és ordítani kezdett:

— Elnebeteg ez az ember. Felforr a vérem, hogy ilyeneket hazudik. Talán ekönyöket akar szerezni magának?

Az elnök rendreutasítja, hogy ha nem csendesedik el, kivezetteti. Schreiber vallomása alatt állandóan hangoskodik:

— Utóvégre az én ügyemről van szó, nekem kell védenem magam! — kiabálta.

Egy jellemző adat Schreiber Tamásról

Még több ízben közbeszólt, amire az elnök újból megfenyegette és ezért, amikor megpróbált kiabálni és felugrani, ügyvédje és a fogházor lenyomták a padra.

Polonyi János, akit, mint „nagyorru”-t ismernek a bűnügyből, elmondotta, hogy egy ízben hat hétig nála volt és többször említést tett neki, hogy zsidó nőt vesz el feleségül, aki nem szép, de viszont sok a pénze. Mint Schreiberre karakterisztikus esetet mesélt el, hogy egy ízben egy áldott állapotban lévő nőt hozott föl, akinek tejet adott, majd bizalmaskodott vele.

Nagyérdeklőséggel volt Schlikmann Márkus ékszerész kihallgatása, akinek fényképért történt állítólag a gyilkosság. Az ékszerész elmondotta, hogy Nagy Mária többször kereste fel pénzbeli segélyezésekért és ő adott is neki kisebb-nagyobb összegeket. Ezekért hálából kért el tőle egy fényképet a leány. Több jelentéktelen tanu kihallgatása után, az elnök a tárgyalás folytatását holnap délelőttre halasztotta el. Lehetséges, hogy délután már ítéletet is hoznak.

Százezer lejes bankbetét visszafizetésére kötelezte az aradi törvényszék a Victoria bankot

Sincai Traiannének nem volt tudomása arról, hogy férje megadta a banknak a moratóriumot — Közjegyzői meghatalmazás nélkül a férj intézkedése felesége vagyonáról érvénytelen

Rendkívül érdekes per került ma tárgyalásra az aradi törvényszék harmadik szekciójára. A keresetet Sincai Lucia és Eleonora indították a Victoria Bank ellen és ebben 120.000 lejt kitevő bankbetétjük kifizetésének megítélését kérik az aradi törvényszéktől. A keresetnek igen érdekes előzményei vannak. A több mint 100.000 lejt betéte feleségének és leányának nevében Sincai Traian aradi közjegyző kezelte. Ő intézte a betéteket, a kamatok hozzáírását és általában úgy szerepelt a bank előtt, mint feleségének és leányának — mint betéteseknek — teljhatalmu megbizottja. Amidőn a pénzügytétel a csődelljárás folyamán a betétesekkel tárgyalt, a betétesek nagyrésze arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bank szanalásának érdekében meg kell adni a moratóriumot. A betétesek gyűlésén, amidőn az erre vonatkozó aláírásokat gyűjtötték, Sincai Traian írta alá az erre vonatkozó hozzájárulást felesége és leánya nevében. A most benyújtott keresetben azonban Sincai Traianné és leánya arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a férjnek, illetve az édesapának a moratóriumot megadó memorandumot az ő nevükben nem volt joga aláírni. Erre vonatkozólag Sincai Traian közjegyzőnek nem volt a kezében közjegyzői meghatalmazás és arról, hogy a moratóriumot az ő nevükben Sincai Traian közjegyző a banknak megadta, a két betétesnek nem volt tudomása.

Az érdekes keresetben az aradi törvényszék mai főtárgyalásán megjelent Sincai Traian közjegyző is, aki arravatkozólag tett tanuvallomást, hogy valóban meghatalmazás nélkül írta alá a moratóriumot, ezt azonban arra-

Olcsóságok!!!

Sok mindent szerezhet be EGY HELYEN! Ifjúsági és képeskönyvek 12 lejtől feljebb! Diszok, újfajta fénykép- és zene-albumok, festmények, levélpapírok, „Elekra”-társasjátékok stb. stb. leépítés folytán nagyrészt SAJÁT ÁRBAN kerülnek IGEN OLCSON eladásra

Kerpelnél

Kik határoztak

Erdély elszakadása fölött

Egy román újságíró és a szociáldemokrata párt vitája

Budapestről jelentik: Általános fel-tűnést keltett Ion Clopotel publicista egyik kolozsvári román lapnak adott nyilatkozata, amelyben Clopotel azt mondja, hogy 1918-ban a budapesti szociáldemokrata pártvezetőség utasítása alapján jött létre a gyulafehérvári kongresszus, amely kimondotta Erdély elszakadását Magyarországtól és Romániához való csatlakozását.

A magyarországi szociáldemokrata párt vezetősége a hírrel kapcsolatban nyilatkozatot tett közzé, amelyben leszögezi, hogy ilyen határozat kimondásában soha sem vett részt.

A tényállás éppen az ellenkezője — mondja a nyilatkozat. — A szociáldemokrata párt vezetőségének egyik tagja ugyanis 1918-ban a Károlyi-kormány megbízásából Aradon járt és részt vett a románság képviselőivel folytatott tárgyalásokon, amelyen igyekezett megakadályozni Erdély elszakadását.

A szociáldemokrata párt nyilatkozata szerint, a román publicista, amikor a meglepő kijelentést tette, tulajdonképpen konfúzió áldozata lett. A gyulafehérvári kongresszuson ugyanis az erdélyi román szociáldemokrata párt vett részt, amely a háború végéig a magyar anyapárt keretén belül, mint nemzeti kisebbség működött és amely 1918-ban már kivált a magyar szociáldemokrata pártból.

való tekintettel csinálta, hogy feleségének és leányának a betéteit addig is ő kezelte. A törvényszék ugyancsak kihallgatta Sincai Traiannét, aki megismételte a keresetben foglaltakat és kijelentette, hogy csak akkor szerzett tudomást arról, hogy férje a banknak a moratóriumot megadta, amidőn ő betéjének egy részét ki akarta venni és azt a pénzügytételnél megígérték. Az aradi törvényszék hosszas tanácskozás után úgy döntött, hogy helyt ad Sincai Lucia és Eleonora keresetének és kötelezte a bankot a betétek teljes összegének visszafizetésére. A Victoria pénzügytétel megfélebbezi az aradi törvényszék döntését, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy a betétesek gyűlésén, amelyen a moratórium megadása történt, vagy maguk a betétesek, vagy pedig azok teljhatalmu megbizottjai vettek részt. Különben is a napisajtó részletesen ismertette a betétesek mozgalmát és nem képzeltető el — ellen-tétben Sincai Traianné vallomásával — hogy arról egy Aradon lakó betétes heteken keresztül ne szerzett volna tudomást.

Az aradi mozik mai műsora

5. NEGYED 8 ÉS NEGYED 10 ÓRAKOR:
CENTRAL MOZGÓ: Premier, ELZA KISSASSZONY. A nemrég elhunyt kiváló író, Schnitzler Arthur, regényének filmváltozata. Főszerepekben: Elisabeth Bergner, Albert Bassermann és Albert Steiner.
SELECT MOZGÓ: Premier, A LUMPOK BÁLIJA. Zenés és énekes vígjáték. Főszereplők: Irene Andrews, Georgia Lind, Fritz Kampers, Harry Frank és Karl de Vogt.

H I R E K

A leépitett gyufa

Kisjenő példát mutat

Kisjenői tudósítónk jelenti az alábbi esetet, mely eredetiségével már szinte a komikumba fullad és élénken mutatja, hogy az általános leépitési és redukálási láz milyen csodabogarakat termel a vidéken.

Az eset a kisjenői községében történt. Idő: este fél hat óra. A falura már teljesen ráborult a sötétség. A község háza teljesen sötét. Pedig még tart a hivatalos óra. Az egyik teremben a hivatalnokok, néhány községtanácsos, kisbíró, rendőr, szóval az úgynevezett „előjáróság” egy része ül az asztalok körül. Sötétben. Csendes diskurzus folyik. A tollszár be van ütve a kalamárba, az akták a hivatalnokok előtt nyitva. Az asztalon petróleumlámpák. Nem érenek. A tisztviselők nem dolgoznak, mert nem látnak. Sötét van.

Nyílik az ajtó valaki bejön.

— Jó estét kívánok.

— Jó estét. Mi tetszik?

— Adót jöttem fizetni.

Csend. Hatalmas nagy meglepetés. Ugy látszik, Kisjenőn még történnek csodák. A hivatalnok hangja udvariasabbá válik.

— Tessék helyet foglalni. Azonnal.

Nagy hallgatás következik. Végre az adófizető polgár megszólal:

— Miért van itt sötét?

— Mert nem ég a lámpa.

— Mi a csuda? Hát aztán miért nem ég?

— Mert nem gyújtottuk meg.

— Hát aztán miért nem gyújtották meg?

— Mert nincsen gyufa.

— Hát aztán miért nem vesznek a bótba?

— Mert nincs rá alap.

A diskurzus itt megfeneklik. Az adófizető polgár nyilván azon spekulál, hogy mi is az a gyufalap?! A hivatalnok pedig panaszkodva meséli, hogy ujabban az előjáróság megtagadta és törölte a hivatalos helyiségekben használandó doboz gyufákra szükséges kettőjék kiutalását.

— Hát most mit csinálnak itt a sötétben?

— Várunk, amíg jön valaki, aki potva gyufát ad.

— Ja ugy?!

Az egyik hivatalnok keserűen jegyzi meg: — A mi redukált, leépitett, áldozati adóval, kereseti adóval, személyzeti adóval, utadóval, betegsegélyző adóval megspékelt fizetésiinkből erre már igazán nem futja! Még ott-hon se!

Ura csend lesz. Az emberek üresen bámulnak a sötét semmibe és fejüket csóválják: — Nahát, Kisjenőn már gyufára sem telik!

A kisjenői polgárok pedig most kíváncsian várják, hogy a gyufán megspórolt pénzből vajon mit fog létesíteni az érdemes előjáróság? Kórházat építenek, vagy talán a városházára húznak emeletet? A mellékucckák irtózatossá tengerét hozzák rendbe, esetleg sportpályát létesítenek? Új hidat építenek a Körösön, vagy modern strandfürdőre fordítják?

Vizescepkéből áll a tenger. Homokszemekből a sivatag. Sok kettelesből a milliók.

Milyen boldogok lesznek majd a kisjenői polgárok úkunokái!!

M. L.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változó, enyhülő várható, megélénkülő nyugati szelekkel, lecsapódásokkal.

— A megyei prefektus és az Interimár-bizottság elnöke Bucurestiben. Serbanu György dr. megyei prefektus, Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök, Savu Septimiu prefektusi kabinetfőnök kíséretében, ma délután Bucurestibe utaztak. Értesülésünk szerint, a megyei prefektus a megyei költségvetést vitte jóváhagyás végett a belügyminisztériumba, egyúttal interveniálni készül a nyugdíjasok és köztisztviselők érdekében, míg Radu dr. magánügyeinek intézésére utazott a fővárosba. Visszatérésük a hét közepére várható.

Náthától mentesít: Anacot.

Az Egyesült Bank nyolcvanezer lejes váltópere az aradi törvényszéken

A peresített váltó nem volt szabályszerűen ki-

töltve — A csődtömeggondnok új keresetet kénytelen indítani

Érdekes keresetet tárgyalt ma az aradi törvényszék, amelyet dr. Iancu Cornel aradi ügyvéd, mint a csődbekerült Egyesült Bank csődtömeggondnoka indított Denczer Achil aradi lakos ellen. A keresetben a csődtömeggondnok Denczer Achil 80.000 lejes előadványának megítélését kérte, amelyre annak idején az alperes készpénz kölcsönt kapott a pénzügyintézetől. A tárgyaláson dr. Cotioiu Romul, mint az alperes ügyvédje, érdekes előterjesztést tett. Megállapítása szerint ugyanis Denczer bianko-váltót adott a banknak, amelyre azonban a rendkívényes nevét nem vezették rá. Ezzel kapcsolatban kompenzációs kifogással is élt, s mint ilyen, a 80.000 lejes

tartozásával szemben, betétkövetelése áll fenn. Kérte a törvényszéket, hogy a csődtömeggondnok keresetét utasítsa vissza és kötelezze, hogy a váltó kiegészítése után, új keresetet indítson a követelés megítélésére.

Iancu Cornel dr., mint csődtömeggondnok a tárgyalás alkalmával bejelentette, hogy hajlandó az alperes által adott elfogadványt a rendkívényes névvel kiegészíteni. A bíróság rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy helyt ad Cotioiu dr. kompenzációs kifogásának, visszautasítja a csődtömeg keresetét és a váltókövetelés megítélésére, a váltó kiegészítése után, a tömeggondnok új keresetet kénytelen indítani.

Havi hatvan lej segélyt állapítottak meg egy aradi munkásnak

Százszázalékos rokkant lett egy baleset következtében.

Tóth György munkás 1930. októberében szerencsétlenül járt, amidőn az aradi cukorgyárban az anyagliftten több ládát akart az emeletre felvinni. A lift kötele elszakadt és a felvonó kosara rázuhant a szerencsétlen munkásra, aki ennek következtében súlyos sérüléseket szenvedett. A munkásbiztosító százszázalékos munkaképtelenséget állapított meg, valamint azt is, hogy a szenvedett fejsérülések következtében a munkás elmeállapotában is zavarok mutatkoznak. A megállapítást jóváhagyás végett a munkaügyi minisztériumhoz terjesztették fel, ahonnan most érkezett le a minisztérium döntése s ebben a legnagyobb meglepetésre, *anélkül, hogy a munkást megvizsgálták volna*, a minisztérium csupán 50 százalékos rokkantnak minősítette Tóth Györgyöt. A miniszteri leirat ellen *Gherman Dante* dr. ügyvéd memorandumot terjesztett fel *Cantacuzino* munkaügyi miniszterhez, egyben keresetet indított a minisztériumnak ama megállapítása ellen, amely szerint a szerencsétlen embernek havi 60 lej segély fizetését rendelték el.

— **Halálozások.** Illman Irénke december 9-én, 30 éves korában Világoson elhunyt. Halálát családja és kiterjedt rokonsága gyászolja. E hó 11-én délután 3 órakor temették el Debrecenben a Kossuth-uccai római katolikus temetőben.

Gács Fülöp életének 50-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Az elhunytat családja és rokoni gyászolja. Temetése e hó 14-én, délután volt az izraelita temető halottsházából.

Játékaruk, hábák, babakocsik, gyermekocsik, társasjátékok, női ridikülök stb. nagy választékban legolcsóbban Hegedüs cégnél Aradon.

— Az aradi „Credo” egyesület közgyűlése. Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta az aradi Credo egyesület rendes havi közgyűlését, melyen az egyesület tagjai nagy számban jelentek meg. A közgyűlés előadója Fischer Aladár katolikus főgimn. igazgató volt, aki a vallásos és vallástalan embert állította szembe egymással, nagyvonalú és értékes gondolatokból összefűzött előadásában. Szépen felépített előadásában kidomborította a vallásos ember erkölcsi értékét a vallástalan felett. Az előadás nagy tetszést aratott a „Credo” egyesület tagjai között.

Dr. Radó János

szülész, sebész—nőorvos

magánszanatóriuma

szülők- és fekvőnőbeteg részére

Gal. Banatului 2. (v. Szabadság-tér sarok)

Telefon 359.

— Wizo, Ma, kedden hatkor dr. Reich Béla, a budapesti zsidó kórház volt első asszisztensének előadása: „Modern erkölcsök”.

Iskolába Ovomaltine-dragéet vigyen gyermeke.

— **A karácsonyi istentiszteletek sorrendjét** a Katolikus Plébániai Hivatal a következőkben állította össze: 25-én, pénteken reggel fél nyolc órakor ünnepi mise lesz, melynek keretében Harsányi F. Vince mond szentbeszédet. A tíz órai nagymise prédikációját pedig dr. Wild Endre tartja. Este hat órakor Novák R. Mihály mond karácsonyi szentbeszédet, míg a Mossóczy-telepi nagymisét Iványi Kázmér celebrálja és ugyancsak ő mondja a prédikációt is. Szombaton, Karácsony másodnapján a Minorita főtemplomban Iványi Kázmér tart ünnepi szentbeszédet, míg este Szócs Didák beszél. A Mossóczy-telepen Mahig Berard mond ünnepi szentbeszédet és misét. Vasárnap, 27-én a befejező ünnepségeket — István vértanu napján — Szabó Dániel délelőtti szentbeszéde és Mahig Berard délután 6 órai prédikációja emeli. A Mossóczy-telepen Iványi Kázmér mond misét és prédikációt. Szilveszter este dr. Wild Endre nagyvonalú szentbeszéde zárja le a Minorita templomban az 1931-es évet.

— **Eljegyzés.** Kádas Pálma és Heim Gyula jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Takarékossági program!!

Kitűnő minőségű fehérneműt olcsón csak megbízható helyen vegyen, amilyen pld.

RUTKAY & BOTYE cég

— **Bál a Marasti-mauzóleum felépítése céljából.** Arad előkelő társadalmának vezető egyéniségei — nemzetiségre való tekintet nélkül — tegnap gyűlést tartottak az aradi városházán, amelyen Dabija és Balacescu tábornokok leiratát beszéltek meg. Marasti mellett ugyanis, ahol a világháborúnak egyik legvéresebb ütközete folyt le, 40 ezer román, magyar, német, olasz és francia hősi halott emlékének hatalmas mauzóleumot állítanak, amelynek munkálatai már a befejezéshez közelednek. A befejezési munkálatokhoz kéri a tábornokok Arad társadalmának hozzájárulását is. A tegnapi gyűlésen elhatározták, hogy Arad társadalmát is belekapcsolják ebbe az akcióba, s erre külön bizottságot alakítanak. A bizottság elnökökévé özv. három Pop Aurélnét, míg alelnökökké dr. Beles Jenőné, Gross Józsefnét, Bucurescunét és Vigyázó Lászlónét választották meg. A bizottság tagjainak összeállítása most van folyamatban és már eddig arra az elhatározásra jutottak, hogy a szükséges összeget a Kulturpalotában december 27-én rendezendő ünnepély és a Központban rendezendő bál jövedelméből biztosítják.

Divatos princeps fűzők

Gyógyhaskötők

Gumiharisnyák

leszállított árban kapható:

KEPES ELEK cégnél,

Bul. Reg. Maria 2. (Neuman-palota)

— **A Zsidó Kórház sorsjátékának** tegnapi húzása. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Zsidó Kórház tegnap megtartott húzásán az alábbi számok nyertek: 200 ezer lejt az 51.600-as szám, 25 ezer lejt: 94.950. 10 ezer lejt: 23856, 26374, 59.400, 82.012. Kétezer lejt: 2361, 11246, 28186, 31101, 45871, 45930, 46663, 116938, 121403, 136705. Ezenkívül kihúztak még sok kétszáz lejes nyerményt.

„BUTORKOZPONT“

műasztalosok bizományi ierakata.

ARAD,

Bul. Regina Maria 22.

Itt termelő-áron vásárolhat!

Hadirokkant-Otthon Aradon

Az „Izbanda“ tisztújító közgyűlése.

December 13-án, vasárnap tartotta az „Izbanda“ legénységi rokkantak, özvegyek és árvák egyesülete, évi közgyűlést Mohor Illés, aradi vasúti étterembérlő elnökletével. Az elnök megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy súlyos helyzetük ellenére az egyesületet a tagok a saját erejükből tartják fenn, amikéül, hogy kívülről jövő segítséget igénybe vennének. Az elnök megnyitó beszédét Molnár Ferenc titkár fordította le magyar nyelvre. A közgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben tiltakoznak a nyugdíjak késedelmes folyósítása ellen. Elhatározták, hogy otthont állítanak fel a teljesen munkaképtelen hadirokkantak számára, minthogy ezek részére nem marad más hátra, mint a koldusbot. Ennek az otthonnak a felállítása érdekében alapítványt és külön alap fedezi majd a rokkantak utazási költségeit is.

A határozati javaslatok elfogadása után a közgyűlés az egyesület új tisztikarát választotta meg. A választás során a régi vezetőket megerősítették állásaikban. Az egyesület diszelnöke Mohor Illés lett, elnök: *Turburea* Ioachim, alelnök: *Madár* József, pénztárnok: *Sirian* János, titkár: *Molnár* Ferenc. Ellenőrök lettek: *Fogaras* Pál, *Lukács* Lajos és *Glads* Péter. A választmány tagjai: *Mihajlov* József, *Tecici* Lázár, *Kis* Mátyás, *Majoresik* György, *Filip* György, *Janek* Heléna hadiözvegy és *Bencsik* Mihály. Póttagok lettek: *Balogh* Mátyás, *Bence* János és *Rónai* Gábor.

— **Lefokozták Varzaru őrnagyot.** Bucarestből jelentik: Ma délelőtt a bucuresti-i Malmaison kaszárnyában lefokozták Varzaru őrnagyot, aki ellen a nagy kémkedési ügyben hozott ítélet jogerőssé vált.

— **Devizamegállapodás Ausztria és Magyarország között.** Bécsből jelentik: A bécsi magyar követség és az osztrák külügyminisztérium ma kicsérélték a két ország közötti deviza- és clearing megállapodásról szóló egyezményt. Eszerint 100 pengő egyenlő 124.395 schillinggel, illetve 100 schilling egyenlő 80.454 pengővel. A Magyarországról szállítandó gabonát külön gabonaszámlára írják. Az egyezmény többi része a két ország közötti kereskedelmi egyezmény rendelkezéseit biztosítja.

— **A kínai köztársaság elnökének lemondása.** Londonból jelentik: Csang Kai Sek köztársasági elnök lemondása nagy feltűnést keltett, azt *Jum Fo* és *Wang Csang Ki* nacionalista vezérek agitációjára vezetik vissza, akik alaposan kihasználják a párisi Népszövetség határozata következtében keletkezett közhangulatot. Az elnök lemondását valószínűleg követni fogja sógorának, *Song* pénzügyminiszternek a lemondása.

— **Chissmann Benzin ismeretlen helyre távozott.** Beszámoltunk arról, hogy két bolgár kertész búnvádi feljelentést tett Chissman Benzin, a botrányos véget ért Poporala biztosítóintézet igazgatója ellen család címén. A feljelentés szerint Chissmann egy vagon hagymát adott el a kertészeknek, a hagymára 10 ezer lej előlegét zsebre vágott, az árut azonban mindmáig nem szállította le. Az ügynek most újabb meglepő fejleménye van. Chissman ugyanis, amikor a rendőrség kihallgatta, kötelezte magát arra, hogy a hagymát két nap alatt szállítani fogja, mire szabadon engedték. Azóta eltelt két hét és minthogy a volt biztosítóintézeti igazgató az árut nem szállította le, a rendőrség elő akarta állítani. Megállapítást nyert azonban, hogy Chissman időközben ismeretlen helyre távozott. A rendőrség most körözlevelet bocsátott ki Chissman Benzin ellen.

Stanescu bucuresti-i vizsgálóbíró Aradra érkezett a feketeszesz-nyomozások miatt**Több tanút hallgattak ki ma délelőtt — A vizsgálat újult erővel indul meg több gyanúsított ellen — A vizsgálóbíró nyilatkozata az Aradi Közlönynek**

Az Aradon folyó feketeszesz büntügyi vizsgálatának menetében újabb fordulatot jelent ma Stanescu bucuresti-i vizsgálóbíró Aradra való érkezése. Mint ismeretes, Moldovan Sabin dr., aki a szeszpanama kivizsgálására delegált vizsgálóbíró, a közelmúltban Mandru Miklós dr. főügyész kíséretében Bucarestbe utazott, hogy az eddig lefolytatott vizsgálat eredményéről személyesen referáljon az igazságügy és pénzügyminiszternek. Bucuresti-i tartózkodása alatt érintkezésbe lépett az ottani igazságügyi hatóságokkal és az egész országot behálózó feketeszesz-panamára vonatkozólag több kihallgatást eszközölt.

Ezzel a bucuresti-i uttal áll összefüggésben Stanescu bucuresti-i vizsgálóbíró Aradra érkezése, aki ma délelőttre megidézte Stein Sándor, Augenstein Adolf, Grosz Mór és Neumann szeszkereskedőket, akiknek kihallgatása egész délelőtt folyamán tartott.

Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni Stanescu bucuresti-i vizsgálóbíróval, aki a következőket mondta:

— Az aradi kihallgatások összefüggésben állanak azzal a nyomozással, amelyet az ország minden igazságügyi hatósága folytat. Az eddigi

— **Ruhaadományok a munkanélkülieknek.** A munkanélküli segélyakció vezetőségéhez több önkéntes ruha-adomány is érkezett újabban a munkanélküliek számára. Tolnay Jánosné urasszony 6 pár gyermekharisnyát, Horovitz Sándor mérnök felesége pedig négy darab női kabátot, három szoknyát, 4 férfi-ingot, 14 galért, 6 nyakkendőt juttatott el a segélyakció központi irodájába. A város vezetőségével karöltve a segélyakció vezetősége a jövő hét folyamán indítja el a város négy teherautóját a nagyszabású ruhagyűjtési akció megkezdésére.

Artin a legideálisabb olcsó hashajtó.

— **Karácsonyi szünet az iskolákban.** A közoktatásügyi minisztérium ma rendeletet adott ki, amely szerint mindazokban az iskolákban, melyek internátussal vannak egybekötve, december 19-én kell befejezni az előadásokat és ki kell adni a karácsonyi szünetet és ezáltal az internátusok négy napot megtakaríthatnak költségvetésükből. A többi középiskolák karácsonyi szünete december 23-án kezdődik.

— **Befejeződött a vizsgálat az aradi törvényszéken.** Az aradi törvényszéken — mint az Aradi Közlöny jelentette — Dobrotescu táblabíró vizsgálatot tartott egy feljelentés ügyében, amely az aradi agrárbizottság négy tagját szabálytalanságokkal vádolta meg. A vizsgálat eredményeként Dobrotescu táblabíró ma értesítette az aradi telekkönyvi hatóságokat, amelyben megtiltotta az átírások foganatosítását. A bizottság tagjai, akik 1928-ban adták maguknak ház- és kerthelyeket, minden valószínűség szerint lemondanak ezekről a földterületekről. A vizsgálat befejezése után Dobrotescu táblabíró a tegnapi nap folyamán utazott el Aradról és jelentését a minisztériumnak berjesztte föl, amely dönt a további eljárás felett.

— **A Körösbe fulladt egy borosjenői gazdálkodó.** A borosjenői csendőrség ma jelentette az aradi ügyészségnek, hogy Duduta Mihály, 51 éves borosjenői gazdálkodó még december 6-án eltűnt lakásáról. Tegnapi délután a Borosjenő alatt elhúzó Fehérkörös egy holttestet vetett partra, amelyben az agnoszkálásnál Duduta Mihályra ismertek. A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy a gazdálkodó eltűnésének napján titosan távozott el hazulról és valószínű, hogy részegen eshetett bele a folyóba, amelybe bele is fulladt. Mivel bűntény nem forog fenn, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Legkellemebb, legideálisabb hashajtó és vértisztító a Földes-féle Solvo pirula.** Eredeti doboz 20 lej. Készíti Földes-gyógyszertár, Arad.

nyomozások ugyanis megállapították, hogy a feketeszesz-szállítványoknak központi szétosztóhelyük volt és innen hálózták be egész országot. Az én aradi utam csak egy mozzanata a most folyó és mindenre kiterjedő nyomozásnak és lefolytatásnak ezért volt szükség, hogy bizonyos adatokat amelyeket eddig a bucuresti-i nyomozás megállapított, közvetlenül az itteni tanúkihallgatásokkal lehessen bizonyítani. Természetesen én, mint egy idegen törvényszék vizsgálóbírója, személyesen nem folyok be a kihallgatásokba, mert azokat Moldovan Sabin delegált vizsgálóbíró végzi, az én szerepem csupán annyi, hogy ezeken a kihallgatásokon részt veszek.

Beavatott forrásból nyert információk szerint a bucuresti-i vizsgálóbíró Aradról az összes városok törvényszékeit felkeresi, ahol a feketeszesz-ügyben nyomozást folytatnak. Az adatokra állítólag azért van szükség, mert ezeknek felhasználásával akarják megindítani ismét az eljárást egy magasrangú volt állami funkcionárius ellen, akit annak idején mint a „feketeszeszek patronusát“ ismerték Bucarestben. Stanescu vizsgálóbíró valószínűleg a holnapi nap folyamán utazik tovább Nagyváradra.

— **Vesztett kutyák garázdálkodnak Kisjenőn.** Kisjenőn az utóbbi időben rengeteg gazdátlan, kóbor kutya mutatkozott. A sok kóbor állat között veszettség ütött ki, ami a hatóságokat arra késztette, hogy szigorú ebzárlatot hirdessenek. A veszettkutya-marásnak tegnap ismét esett egy áldozata. Andra Elemér, kisjenői lakost kutyája megharapta a kezén. A járványra való tekintettel, dr. Székely járási főállatorvos felboncolta az elpusztított kutya tetemét. A megmárt Andra Elemért azonnal elszállították a cluj Pasteur-intézetbe.

— **Amikor arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepangás, olyankorfájás, felfúvódás és fejnemés ki-nozzák, gyomorkor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral 1-1 pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Beszűntették a kisjenői új vasúti hidnál a földmunkát.** Említettük pár nap előtt, hogy az arad-várad vasútvonalat átszelő Fehér és Fekete Körösön új vashidakat építenek a régi, már rozoga fahidak helyett. Mint tudósítónk most jelenti, a mindinkább kedvezőtlen időjárás miatt, Kisjenőn a kubikos-munkát kénytelen volt a munkát vezető mérnök felfüggeszteni. A keményre fagyott föld miatt egyelőre a földmunkák szünetelnek, csupán a beton- és vasmunkákat folytatják. A kényeszerű munkaszünet miatt, körülbelül háromszáz munkás veszt el kenyérét.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien, az őszi időnyben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógytényezők, — külön sziv-osztály dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetéke alatt —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.**

— **Az „Új Idők“ mai számát Ternay István utlígyzetel az elmaradhatatlan népszerű rovatok: Keresztjeltvény, Szépségápolás, Kertészet, Kézi-munka, Gasztronómia, Szerkesztői üzenetek, számos kép és bűvészes rajz gazdagítja. A lap kiadóhivatala: Budapest, VI. Andrassy-ut 16., bárkinnek küld díjtalan mutatónyiszámmal. Előfizetési díj egy negyedévre 260 lej.**

SPORT KÖZLÖNY

Belejezödtek az őszi bajnoki meccsek

Aradon Eldöntetlenül végződött a derby — Gloria az őszi bajnok — Az ATE jóvoltából az AAC játék nélkül előbbre került — Gloria—Olimpia 1:1 (1:1) — Bíró: Burdán —

A nagy hideg dacára, az utolsó bajnoki mérkőzésre mintegy ezer ember volt kíváncsi. A mérkőzés helyenkint erős iramu volt, de a gólképtelen csatársorok nem tudtak eredményt elérni. A bíró sápjelére kezd a Gloria, az Olimpia lendül támadásba. Kornert ér el, mely azonban eredménytelen. Az ötödik percben az Olimpia támad, Husztik csak faullal akaszthat. A megített büntetőt Barbu lövi, de Drecin régen nem látott szép védéssel fogja. A 13. percben a Gloria támad, Kornert ér el. Marianut rugja, a labda pontosan száll befele. Tisza fejeli, a labda balfelé csúszik és a jól helyezkedő

Aliman a jobb felső sarokba plaszoriz. (1:0).

Az iram most erősödik. Támad az Olimpia, de a csatárok nem tudnak megbirkózni az egyre jobban játszó Gloria védelemmel.

Barbu II. jobbfelé egyedül szökik, Albu keresztezi, de rajta átmegy, végül is Albu utánanyúl és szereli. Tizenegyes, gyanús helyzet. A 30-ik percben Barbu I. ugrik ki. Albu a tizenhatoson belül faullal.

Tizenegyes, Barbu II. áll a labdának, lövését Drecin kiüti. A 32. percben kavardás a Gloria kapujánál. Barbu II. hatósról lö, a labda Drecin lába mellett gólbá jut. (1:1).

A gól után ismét erősödik az iram, de csapkodó játék alakul ki. Szünet után egy darabig mezőnyjáték, majd mindinkább a Gloria

kerül fölénybe, de a támadásai eredménytelenek. Csapkodást és igyekezetet láthatunk eleget a második féldőben is, de jó sportot kevésbé. Az Olimpia csapatából jók voltak: Kiss kapus, aki hibátlanul védett. Varjasi-testvérek különösen erejükkel tűntek ki, a halisor legjobb emberei Cosma és Cui-dan. A csatársorból Barbu I. jó volt, de ha többet adna be, eredményesebb lenne, Barbu II.-ón látszott, hogy betegségből nemrég kelt fel. A Gloria csapatának legjobb része a védelem volt.

Drecin csak a górnál hibázott, egyébként mutatott szép védekeket is. Albu és Husztik jók voltak, míg a halisorból Szabó a mérkőzés elején egy párszor ok nélkül faullal, később ő is jó volt. Faur időnként eltiint a pályáról. A csatársorból egyedül Tisza tetszett, aki mellett talán Aliman volt jó. Marianut egyáltalán nem szélre való, érthetetlen, hogy állandóan ott játszatják.

Az első osztályu tabella végső állása a vasárnapi meccsek után a következő:

1. Gloria-CFR	7	5	1	1	20	4	11
2. Olimpia	7	4	8	—	17	6	11
3. AMTE	7	5	—	2	27	12	10
4. AAC	7	4	—	3	14	14	8
5. ATE	7	3	1	3	13	9	7
6. Transilvania	7	2	1	4	10	21	5
7. Unirea	7	1	—	6	6	18	2
8. Tricolor	7	—	2	5	7	30	2

Érdemtelen vereséget szenvedett a magyar válogatott az olaszoktól

— Olaszország—Magyarország 3:2 (1:0) — Európa-kupa-mérkőzés — Bíró Mercet (Svájc)

Torinóból jelentik: Pompás, napsütéses tavaszi idő kedvezett a tizedik magyar-olasz találkozásnak, amely az Európa-Kupa küzdelmek során a két ország harmadik találkozása volt. Csodálatos, hogy míg annakelőtte az olaszoktól egyetlen alkalommal sem szenvedett a magyar válogatott csapat vereséget, amióta a kupa-küzdelmek tartanak, ez immár a harmadik vereségük. A mérkőzés egész Északolaszországot megmozgatta s már egy órával a meccs kezdete előtt negyvenezer ember helyezkedett el a pályát négyszögben körülvevő hatalmas tribünökön. Torinóba egymásután futottak be a különvonatok, melyeknek száma husz volt s a rendes vonatjáratok is zsúfoltan érkeztek s ontották a közönség ezreit. Az FC Torino-pályát erre az alkalomra teljesen átalakították és három pótribünt állítottak fel, melyeknek az lett volna a feladata, hogy az összes érdeklődőket elhelyezzék. Ez azonban nem sikerült, mert mintegy négyezer ember nem juthatott be a pályára.

A mérkőzés a magyar csapat meg nem érdemelt vereségével végződött. Ennek a magyar vereségnek a svájci Mercet bíró volt az oka, aki a második féldőt két perccel meghosszabbította és ebben a meghosszabbított időben szerezte meg a győztes gólt az olasz csapat. Libonatti az olasz center kezdi a játékot, de mindjárt szerelik a magyar játékosok. Hirzer lövését Combi fogja. Ezután Orsi jut jó labdához, de a szélső lövése a kapujának megy. Több olasz támadást ver vissza a magyar háttérpár. Majd pedig Ferrari labdáját fogja Uvári. Borsányi összezejel Ferrarivál. Az utóbbi véres fejjel összeesik. Ezután erőteljes olasz támadás következik. A 23-ik percben óriási kavardás a magyar kapu előtt. Orsi beadását Kocsis kifejeli.

A labda Libonatti elé kerül, aki hat méter-ről gólbá vágja. (1:0).

A magyar csapat erőteljes támadásait az első

féldőben nem kíséri szerencse. Szünet után Auer helyet cserél Kalmárral. Ez a változás jót tett a magyar csapatnak. A 9-ik percben kiegyenlít a magyar együttes.

Sárosi labdájával Hirzer lefut beadását Kalmár Auer elé küldi, aki egyenlít. (1:1).

16 méteres szabadrugásból Orsi megszerzi a vezetést az olaszoknak. (2:1).

Az egyenlítés nem késik soká. A 15-ik percben Sárosi, Titkos, Auer, Takács ut után a labda Auer elé kerül, az aradi csatár bombája védhetetlen. (2:2). Ezután nagy harc indul meg a győztes gólért, ami végül is az olasz csapatnak sikerül Mercet bíró jóvoltából. Ugyanis a mérkőzést, eldöntő gól a második féldő 47-ik percében esik. Tehát két perccel a játék idő letelte után, Orsi a fejelnél készülő Borsányi alá fekszik és földreteríti. A bíró érthetetlenül a magyar csapat ellen ítélt szabadrugást. A labda Cesarinilhez kerül, aki a jobbszálon fut a kapu felé. Lázár a mérkőzés végét jelentő fütyör várja és leáll. Cesarini tehát nyugodtan adhat be. A labda, amely beadásnak látszott, a hálóba köt ki. A győztes olasz csapat legjobbjai: Combi, a háttérpár, Bernardini, Cesarini és Orsi. A magyar együttesben a Lázár—Kocsis háttérpár volt kitűnő. Uvári védhette volna a harmadik gólt. A fedezetsorban Borsányi és Sárosi volt kitűnő. A csatársorban Auer volt a legjobb, de Kalmár és Hires is megféleltek.

O Az olasz-magyar tornász-viadal csapatversenyét Olaszország nyerte, míg az egyéni Pelle. Pesten vasárnap került lebonyolításra a Városi színházban a második Olasz-magyar tornász-viadal, amelynek a csapatversenyét 374.9 ponttal Olaszország nyerte meg, Magyarország 374 pontjával szemben. Az egyéni versenyt Pelle István, a kétszeres magyar világbajnok nyerte meg, nagy fölényel.

Nyolc perc alatt egy pontot szerzett a Transilvania az ATE-től

Transilvania—ATE 1:0 0:0

A szövetség határozata értelmében a két, héttel ezelőtti ATE—Transilvania bajnoki mérkőzésnek a sötétség miatt elmaradt 8 percét vasárnap játszotta le a két csapat, az AMTE-pályán. Oprita bíró játékvezetése mellett. A lelkesen küzdő Transilvania, amely a tavaszi szezonban sok kellemetlen perccel fog még szerezni a legjobb elsőosztályu csapatának is, ezúttal nagy bravurt csinált. Nem kevesebbet tett vasárnap, mint 8 perc alatt egy, már elveszettnek hitt pontot hódított el, a múlt héten szenzációs győzelmet aratott tornászok ellen. A 4-ik percben Sokinak sikerült a második pontot jelentő gólt elérnie.

O Összehívják a román olimpiai bizottságot, hogy döntsön Románia részvételéről az olimpiáson. Bucurestiből jelentik: Az 1932. évi olimpiász Európa-szerte sok gondot ad a sportszövetségeknek. Los Angeles nagyvonalú messze esik Európától és a sportemberek részvétele a hatalmas utazási költségek miatt, sok országban vált problémáitkussá. A helyzet Romániában sem kedvezőbb. Nem áll rendelkezésre megfelelő olimpiai alap, az államtól pedig ebben az irányban nem várhatnak segítséget a szövetségek. — Szó van arról, hogy a téli olimpiáson egy bobbal fogják Románia sportját képviselni, azonban még ez kérdéses. A napokban összehívják az olimpiai bizottságot és ez fog határozni afelől, hogy egyáltalán részt vesz-e Románia az olimpiai versenyeken.

O Összeállították a romániai teniszvezők ranglistáját. Bucurestiből jelentik: A román teniszszövetség a folyó évben elért eredmények alapján, a következő ranglistákat állította össze: Férfiversenyzők: 1. Poulieff, 2. Misu, 3. Réti, 4. Bunca, 5. Botez, 6. Cantacuzino, 7. San-Galli, 8. Welvart, 9. Hamburger. — Női versenyzők: 1. Zissovits, 2. Goleacu, 3. Liska, 4. Aszlán Baba, 5. Somogyi Klári, 6. Arató, 7. Schlosser, 8. Marton, 9. Caracostea, 10. Wertner, 11. Fülöpp, 12. Kemény.

A Bocskai győzött Firenzében — de Stanzl a lábát törte

Bocskai—Fiorentina 5:2 (2:0)

Firenzéből jelentik: A debreceni Bocskai barátságos mérkőzés keretében találkozott a Fiorentinával. A mérkőzést a többet támadó és sülusosan játszó debreceni csapat nyerte meg, megérdemelten. Egy sajnálatos baleset zavarta meg a szép játékban bővelkedő mérkőzést. Ugyanis Stanzl, a Vasasól kölcsönkért kitűnő szélsőcsatár egy összefutás következtében, lábát törte. A magyar csapat a baleset hatása alatt kedvetlenül tovább játszott és így az eredményességet már nem nagyon szorgalmazták. A Bocskai góljaiból 4-et a szenzációsan játszó Teleki, míg egyet Orsi szerezett.

O Győzött a Ferencváros a Kispest ellen a Magyar-kupában. Budapestről jelentik: A Ferencváros csapata ma a Kispest ellen 2:0 (2:0) arányu győzelmet aratott a Magyar-kupa küzdelmei során. A győztes csapat válogatott játékosai nélkül állott ki, mégis biztosan nyerte a mérkőzést a lelkes Kispest ellen. Az első féldő 23. és 25-ik percében Szedlacsik rugta a fólkat.

O Budai „11”-Hungária 6:3 (2:2). Az öt tartalékkal kiálló Hungária csak az első féldőben tudott ellent állani az erőteljes és eredményesen játszó budai együttesnek. A mérkőzés barátságos jelleggel bír.

O Sikeresen szerepelt a magyar birkózógárda Bécsben. Bécsből jelentik Vasárnap rendezte meg az osztrák birkózó-szövetség a Magyar-osztrák nemzetközi birkózó-versenyt, amelyre a sorozatos lemondások folytán, a magyar csapat gyengébb összetételben állhatott csak ki és amelyet végül a magyar csapat nyert meg 4:3 pontarányban.

O A magyar b-válogatott 4:2-re legyőzte a görög válogatottat.

Ha Ön jót akar családjának és kellemes meglepetést akar szerezni, úgy ne marassa el megvenni
 Össznyeremény 4 millió. Főnyeremény 1 millió.

a karácsonyi ünnepekre a Kolozsvári Mentők sorsjegyét

Egész 100, fél 50 lej. Legközelebbi húzás december 20-án. Főnyeremény: Egy millió lej és számos nagy nyeremények.

Össznyeremény: Négy millió lej. Vidéki megrendeléseket a sorsjegy árán kívül 19 lej portó-költség előzetes beküldése ellenében teljesít a főbizománvos: **Eckstein Tivadar Arad, Str. Vidra No. 1.** Sorsjegyek kaphatók az összes fűzőkben és Aradi Közlöny kiadványaiban

Színház — Irodalom — Művészet

Az aradi magyar ifjuság lelkes gyűlése a Magyar Otthonban

A Közművelődési Szakosztály tisztújító közgyűlése

A Közművelődési Szakosztály Ifjusági Fiutagozata f. hó 13-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a Magyar Otthon nagytermében ezévi első rendes tisztújító gyűlését. A gyűlésen szép számban megjelent ifjuságot Gellér János vezető alelnök üdvözölte és közölte, hogy az elmúlt évben megválasztott tisztikarának megbízatása a mai nappal lejárt. Ezután a titkár az eddigi működéséről számolt be. A beszámoló jelentés szerint a tagozat létszáma meghaladja az 500-at s az előadások, szépirodalmi esték és versenyek rendezésével aránylag rövid idő alatt igen szép eredményeket ért el. A beszámoló után Stoll Emil korelnök vezetése mellett egy háromtagú jelölő bizottság küldetett ki. Szentiványi Elek a távozó tisztikar és választmány eddigi tevékeny és eredményes munkájáért fejezte ki ezután köszönetét a tagozat nevében, melyre Gellér János alelnököt és a vezetőséget lelkes óvációban részesítették. A jelölések megejtése után a tisztikar tagjaivá a következők választották meg: Elnök: Gellér János, alelnökök: Prohászka István és Muzsai Sándor, főtitkár: Szentiványi Elek, titkárok: Tövisháty János és Püzl Lajos, jegyzők: Pasztercsák Károly és Guttman Nándor, főpénztárnok: Rigler Ödön, pénztárnok: Kardos Zsigmond, ellenőrök: Péterffy József és Dupák János.

A választmány tagjai lettek: Stoll Emil, Gásza Adorján, Marksteiner József, Belinszky Lajos, Bandur János, Bokor Ernő, Hanekker Ernő, Molnár József, Jäger Tibor, Péterffy Miklós, Balogh András, Tusz Károly, Kramer Ernő, Guttbrod Pál, Gellér Kálmán, Jung Jenő és Zahari Jakab.

A választás megejtése után Gellér János úgy a maga, mint tisztársai nevében a megnyilvánult bizalomért mondott köszönetet és tett ígéretet arra, hogy minden igyekezetükkel azon lesznek, hogy a tagozat minden tekintetben a megerősödés és felvirágozás utján haladjon. A lelkes hangulatban lefolyt gyűlés ezután szétoszlott és minden jel megnyilvánult arra nézve, hogy ez a tagozat a Magyar Párt egyik főerőssége lesz.

* Az aradi Városi Színház műsora. Kedden: Pusztai szél. Az évad „nagypremierje”. Hunyadi Sándornak: a Feketeszáru cseresznye színjáték szerzőjének új, óriási sikerű ujdonsága, először. Bérlet 16. számú A. Sorozatszám: 68. — Szerdán: Román előadás. — Csütörtökön: Pusztai szél. Ujdonság, másodszer. Sorozatszám: 69. — Pénteken: Aranyóra. Szép Ernő briliáns, Budapesten 190-szer előadott új darabja. Nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Sorozatszám: 67. — Szombaton: Zöld bárány. Ujdonság, először. Egy operett előkészületei három felvonásban, 8 képben. Az idei budapesti színházi évad legszenzációsabb sikerű darabja. Bérlet 17. számú A. Sorozatszám: 70. — Vasárnap délelőtt 11-kor: Hamupipőke. Gyermek-előadás. Nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Sorozatszám: 71. Délután fél 6-kor: Pusztai szél. Ujdonság, harmadszor. A „Feketeszáru cseresznye” szerzőjének új, óriási sikerű darabja. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 72. Esté fél 9-kor: Zöld bárány. Ujdonság, másodszer. Egy operett előkészületei három felvonásban, 8-képben. Sorozatszám: 73.

Felvágta ereit Bródy Sándor fia

Bródy Illés botrányai Newyorkban — Ha meggyógyul, elválk feleségétől

Newyorkból jelentik: Bródy Illés magyar rajzolóművész, néhai Bródy Sándor fia — akinek házassági botrányai és öngyilkossági kísérlettel ismételt foglalkoztatták úgy az amerikai, mint az európai sajtót — újra magára vonta a közfigyelmet. Bródy Illés 1925-ben ismerte meg Párisban az amerikai származású Vera Leightmert és annyira beleszeretett, hogy egy szállóban öngyilkosságot kísérelt meg rajta.

Felgyógyulása után Vera Leightmer felesége lett Bródy Illésnek és együtt kimentek Amerikába. Bródy és felesége botrányaik révén csakhamar ismert alakjai lettek a Broad-

waynak. Több szerelmi zsarolási ügyben is szerepeltek. Ezeknek az ügyeknek szenvedő felei, öreg bácsik voltak, akiket állítólag évek előtt szerelmi viszony fűzött Bródy Illéshez. Ezekről Bródyék állandóan pénzt követeltek.

Néhány hét előtt Bródy Illés ismét elment egy szállóba és felvágta ereit. Az öngyilkosság most is szerencsésen végződött, Bródy Illés nem esett semmi baja, viszont sikerült vele felesége beleegyezését a válásba kiereszkölni. A válóper megindult és Bródy Illés már jegyet is váltott egy másik amerikai leánnyal, akit a válás kimondása után feleségül vesz.

* A budapesti színházak műsora. Egész héten minden este: Evelyn. Vasárnap délután: Kültelki muzsika. — Király Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A „Fehér ló”. — Magyar Színház. Kedd szerda, csütörtök: Nincs előadás. Péntek: A „Csókprofesszor” nyilvános próbája. Szombat, vasárnap: Csókprofesszor. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A torockói menyasszony. — Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Maya. — Új Színház. Kedd, szerda: Nincs előadás. Csütörtök: Boldogok háza (először). Péntek, szombat, vasárnap: Boldogok háza. — Andrassy-utji Színház. Egész héten minden este: Gaál Franciska, G. Kertész Ella, Góth, Ráday. A hálás kis nő, stb. — Terézkerületi Színház. Egész héten minden este: Dela Lipinska vendéglátéka, stb. — Bethlen-téri Színház. Egész héten minden este: Kabaréműsor. — Royal Orfeum. Egész héten minden este: Deemberi műsor. Steinhardt Színház. Egész héten minden este: Új decemberi műsor. — Komédia Orfeum. Egész héten minden este: Rott Sándor, Bohózatok és varieté.

* Mozart-émlékünnep Aradon. Mozart halálának 140. évfordulóján nívós és hangulatos délutánt rendezett a bánáti német kultúregyesület aradi tagozata az Iparosotthonban. Mozart a szépségnek, gráciának, naiv gyermeki frissességnek és természetfölötti démoni erőnek keveréke, minden idők zenei csodája marad és a mának is elérhetetlen ideálja. Bevezetésül Neumann Walter Mozart „Fantasia”-ját játszotta igen finoman. Eck János temesvári zenetanár Mozariót, a 8 éves csodagyermek-komponistát mutatta be széles tárgyismerettel, Klohs Frigyes zongoraillusztrációja mellett, majd Klohs Frigyes, Fetter Irén énektanárnő növendéke, két Mozart-dalt énekelt csengő hangon kifejező stílusos előadással. Ezután Gellen Ludovika — aki szintén a liváló énektanárnőnek, Fetter Irénnek tanítványa — a Figaro-ból, valamint Zerlime áriáját a Don Juanból adta elő. Őde, rendkívül hajlékony organuma kifinomult előadási kultúrával párosul. A zajos tapsra ráadást is adott. Eck János, mint képzett énekes is kellemes benyomást keltett magas baritonján előadott Mozart-dalaival. Fiedler Klára Molnár Erzsébet zongorakísérete mellett a B-dúr Csellószonátát a mozarti stílus megőrzésével, mély átérzéssel és könnyed technikával interpretálta. Az estét Hiller Kató, Mayr Angela, Mayr Mária és Schmaroda Emmi precíz, szabatos quartettje fejezte be. (=)

* A Hamupipőke új betanulásával. A gyermekvilág kedvenc meséje, a „Hamupipőke” vasárnap kerül műsorra nagyon olcsó mozi-helyárakkal. A megkapóan kedves mesedarab közkinválatra kerül műsorra. Így mindenki siessen megvárni a jevét, nehogy az utolsó napon torlódás legyen.

* Ma mutatja be a színtársulat Hunyadi Sándor új darabját. Néhány héttel ezelőtt nagy sikerrel előzte meg a „Feketeszáru cseresznye” szerzőjének, Hunyadi Sándornak új bemutatóját, a „Pusztai szél”-t. Másnap a Hunyadi darab teljes sikeréről számoltak be a lapok. Minden egyes felvonás után percekig zúgott a taps. A pusztai szél az egészen speciális magyar színpadi alkotások közé tartozik. A betyárélet felelevenítése a maga zamatos miliójában színtiszta kultúravezetést nyújt. A darab szereplői egytől-egyig eltérően az eddigi hasonlótárgy daraboktól, abszolút emberileg hatnak. Az elmúlt héten volt a Pusztai szél kolozsvári bemutatója. A közönség hatalmas ovációban fogadta Hunyadi Sándor új alkotását. Nem csak azért, mert az erdélyi irodalomnak beérkezett reprezentánsa, hanem azért, mert már az első jelenetekből megállapítható, hogy a Pusztai szél erkölcsi sikerében emelkedő tendenciát mutat. Fekete Mihály, Tompa Sándor, Kaszab Anna, Balázs Samu, Tansági András, Barsi Ödön, Tóth Elek ragyogó, fővárosi nivóú előadást produkálnak.

* Pénteken: „Aranyóra”. Szép Ernő szociális mélységekben járó darabja, az „Aranyóra” pénteken este nagyon olcsó mozi-helyárak mellett kerül műsorra. Valóságos szenzációja volt a közönségnek az „Aranyóra” első aradi előadása, amely minden tekintetben megíti a fővárosi színvonalat. Bárdi Teréz Tóth Elek, Tansági András játszik a főszerepeket. A „Harapós férfi” hétfői előadására váltott jegyek erre az előadásra is érvényesek.

* Szombaton: Zöld bárány. Elkészült végre az operettgyártás persziflázsa. A ragyogó humorral felépített darab címe: „Zöld bárány”. Izgalmas meseszöveg jellemzi a darabot.

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán szállóban

Berlini-tér 7. (Nyugatinál)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szállója. Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, kávéház-étterem.

Szobák 450 P. Pensiók 8 P-től

Egy ágynál 10, két ágynál 20% engedmény e lap olvasóinak.

Nem reklám, hanem valóság! ! Soha nem létezett alkalom! Nem reklám, hanem valóság!
 Tekintse meg meglepő olcsó kirakati árait
Női téli kabát és bunda szükség- PLESZ GYULA cégnél Központi Női- és gyermekfelöltő
letének beszerzése előtt **(hátsó bejáratával szemben.)** **Nagyruház A R A D, a színház**
 Női télikabátok 650 lejtől | Sötétkék és fekete télikabátok 1500 lejtől | Férfi télikabátok 1000 lejtől | **Bundákat olcsón kiárusítok.**
Nem reklám, hanem valóság! Győződjön meg saját érdekében utólethetetlen versenyképességéről. Nem reklám, hanem valóság!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Románia gazdasági élete egészségesnek mondható”

Auboin francia pénzügyi szakértő helyzetjelentése

Nem tartja helyesnek az újabb adók kivetését — Mi idézte elő a mai helyzetet —
 Le lehet küzdeni a válságot.

A Banca Nationala mellé kiküldött francia pénzügyi szakértő, Auboin most tette közzé az augusztus 7. és november 7. közötti trimeszterről szóló jelentését. A jelentés hangja általában optimisztikus és az a gazdasági helyzetéről a következőket mondja:

Románia gazdasági élete egészségesnek mondható. A fogyasztási árak alkalmazkodtak a viszonyokhoz, éhínség nincs és nincs túlzott munkahiány sem. Tavaszra pedig a kikötőkben és a szárazföldön fellhalmozott készletek exportlehetőségeket nyújtanak. A jelentés szerint a külföldi hitelmegvonásokon Románia a körülményekhez képest nagyon szerencsésen esett keresztül, amit főképpen annak köszönhet, hogy a stabilizációs szerződés megkötése után felvett kölcsöneit hosszú lejáratra kötötte. Így kerülhette el azt a válságot, amelyen a rövid lejáratu hitelekkel terhelt országok kivétel nélkül átesetek.

Ami bizonyos mértékben a súlyos helyzetet előidézte, az a betétek nagyobbránvú kivonása és a tőkék elrejtése volt. A Banca Nationala azonban minden esetben teljesítette kötelezettségét és gyors intézkedéseivel mentesíteni tudta nagyobb megrázkódtatásoktól a pénzügyi piacot. Tagadhatatlan, hogy a Banca Nationalának voltak bizonyos veszteségei a font értékzuhanása miatt azonban ezek a veszteségek megtérültek, miután Romániának fontban kell teljesítenie kötelezettségeit.

Az általános gazdasági helyzet a költségvetés csökkentését tette szükségessé. Helytelen lenne azonban, ha a kormány újabb adókat vetne ki, ehelyett az adózási rendszer gyöke-

res reformálására lenne szükség, mert a társadalom egyes rétegeit agyonnyomorítják a túlzott adók, akkor, amikor más társadalmi rétegek nem veszik ki részüket a terhekből. Végül pedig leszögezi Auboin jelentése, hogy azok a nehézségek, amelyek felmerültek, semmiesetre sem olyanok, amelyeket ne lehetne leküzdeni.

Óriási árredukcióval

árusítom

a karácsonyi vásár

tartama alatt az összes külföldi, közismert

márkás áruimat.

A női és férfi hó- és házipapok teljesen, a leginomább külföldi gyapjú és teveszőr kötött cikkeimet részben

kiárusítom.

H. Schwarz (ezelőtt I. Münz)

Bul. Regina Maria 8.

Consum könyveoskével 6 havi hitel.

Arad megmaradt két milliója

Egy elvetett törvényjavaslat következménye

Röviden megemlékeztünk róla, hogy a többi erdélyi városokat megelőzőleg elsőnek hagyta jóvá a belügyminiszter Aradváros 1932. évi költségvetését. A költségvetésnek a tanított fizetéseket illető tételét revízió alá kellett venni, mert — amint ismeretes — a parlament egyhangulag elvetette a benyújtott törvényjavaslatot. Aradváros költségvetésében 4 és fél millió lejt vettek fel erre a célra és a módosítás révén 2 millió leje maradt meg nem remélt, felhasználható összegként Aradvárosának.

Ugyancsak módosították a negyven városi rendőr fizetését fedező 1 millió 200.000 lejes összeget is, amelyet a belügyminiszterium évi 800.000 leire redukált. Most a rendőrkeszturára hárul a kellemetlen feladat, hogy eldöntse: redukálja-e a létszámot vagy a fizetéseket csökkentse? A város vezetése a 2 millió lejt a Mossóczy-telepi iskola felépítésére fordítja.

= Kölcsönt kér a kormány az exportprémiumok kifizetésére. A kormánynak súlyos gondját képezi a gabona-exportprémiumok kifizetése. A földművelésügyi miniszterium most annak a módját keresi, hogy hogyan fizethetné ki még ebben az évben legalább részben a gabona-exportőrök követeléseit. A kormány most erre a célra újabb 100 millió lejes kölcsönt kért a Banca Nationalától, azonban erre a kérelemre vonatkozólag még nem történt döntés. A jelenlegi helyzet az, hogy az exportprémiumokat október 24-ig fizették ki, tehát az állam közel két hónapra hátralelt.

Csak a puccs-szindikátus engedélyével

A CFR feltűnésteltető rendelete

A Magyarország felé irányuló román tűzifaexport régóta huzódó ügyében most újabb esemény történt. Mint ismeretes, a faexport mindmáig lehetetlenné vált a magyar devizakorlátozás következtében, most azonban egy clearingintézmény alakult a Banca Nationala mellett, amelynek feladata lesz a két ország közötti elszámolásokat lebonyolítani. Ilvenformán a Magyarország felé irányuló fakivitelt legfőbb akadályva megszűnt.

A romániai tűzifaexport kizárólagos jogát hivalevőleg egy Nagyváradon alakult faszindikátus kapta meg, ami kinos feltűnést keltett, minthogy ebben a szindikátusban a nagy erdélyi favállalatok javarésze nem vesz részt. A vállalatok és a szindikátus közötti tárgyalások nem vezettek eredményre. A szindikátus monopolisztikus jogát most újabb hatósági rendelet támasztja alá. A rendeletet a CFR vezérigazgatósa adta ki és annak értelmében Magyarországba tűzifát exportálni csakis a tűzifaszindikátus (Sindicatul Exportatorilor de lemne de foc) előzetes engedélyével lehet.

= Nem hozhatók be külföldről vámmentesen a használt tárgyakat tartalmazó csomagok. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli, hogy a vámigazgatóságtól kapott értesítés szerint a jövőben nem engedélyezik a vasúton vagy postán érkező tárgyakat tartalmazó csomagok vámmentes behozatalát.

A világválság okai

Vigyázó László Astra-gyári vezérigazgató előadása az aradi Kereskedelmi Testületben

Az aradi Kereskedelmi Testület programjával tűzte ki, hogy a következő hetekben minden vasárnap délelőtt előadást rendez, amelyeken az előadók a mai gazdasági válság okairól és az abból kivezető utakról fognak beszélni. Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel az első előadást Vigyázó László, az Astra-gyár vezérigazgatója tartotta. A nagyérdeklődésű és alapos tanulmányokra támaszkodó előadást feszült figyelemmel hallgatta végig a Kereskedelmi Testület nagytermét zsufoklásig megtöltött közönség.

Az előadót Domán Sándor elnök üdvözölte, aki ezután belekezdett közel másfélóra hosszúságú tartó előadásába. Vigyázó László meggyőző érvekkel illusztrálta, hogy a jelenlegi válság nem a kapitalizmus csődjét jelenti és hogy a mai viszonyokat a háború idézte elő. Rávilágított arra, hogy ma a legnagyobb bajt az képezi, hogy a termelés és a fogyasztás nem halad párhuzamosan. Ismertette a racionalizálás különböző formáit és kifejtette, hogy bár a racionalizált üzemek kevesebb munkaeőt igényelnek, mégis inkább munkahiányt kellene előidéznie. A mai munkanélküliséget — mondotta Vigyázó vezérigazgató — nem a racionalizálás, hanem a haszonnak mértéktelen hajhászása idézte elő.

Nincs ma túlprodukción, csak egyenlőtlen elosztás, mivel a tőkék kihasználása nem történik ésszerűen. Ugyanakkor, amikor embermilliók éheznek, óriási tőkék hevernek gyümölcsötlenül. Németországban 1924-ben hétszáz ezer munkanélküli volt, míg 1930-ban négy millió. Angliában kétmillió a munkanélküliek száma. A konjunktúra tulajdonképpen 1924-ig tartott. A gazdasági inflációt ekkor kellett volna megállítani, a meglévő tőkét viszont a kultúra és az emberi boldogulás szolgálatába állítani.

Napiainkban a legnagyobb károkat a hitelek megvonása szülte. A háború előtt a világ bankára Európa volt, míg a háború után az arany Amerikába szivárgott át. A bankválságokat az idézte elő, hogy a bankárok megelégedtek a régi bank-etiketteről és a pénzintézeteket az egyéni meggazdagodás lépcsőjének tekintették anélkül, hogy szem előtt tartották volna a bankok nemzetgazdaságtani jelentőségét.

Vigyázó vezérigazgató ezután az itteni helyzet vázolására tért át és ezzel kapcsolatosan megállapította, hogy sehol sem olyan drágák a ipari cikkek, mint nálunk, viszont a munkabérek szintén nálunk a legalacsonyabbak. Ez után a kibontakozás útjára világított rá Vigyázó vezérigazgató. A kapitalista berendezkedés és annak egyetlen szentsége, a magántulajdon emberöltőkön át nem szüntethető meg. A mai válságból a rombolás nem vezethet ki, az egyetlen követendő út tehát csak az építés lehet. Mindenkinek egy tisztultabb morál szem előtt tartásával kell összefognia és addig, amíg munka van, nem szabad, hogy éhezzen és nem szabad munkanélkülinek lennie, amíg munkalehetőség van.

Az egybegyűltek az értékes előadást zajos tansokkal honorálták és az előadásért a Kereskedelmi Testület nevében Vigyázó vezérigazgatónak Szöllőssy Zsigmond dr. főtitkár mondott köszönetet.

= A romániai liszt beviteli kvótája Csehországba hatvan vagon. A csehszlovák kormány decemberre a román liszt beviteli kvótáját 60 vagonban állapította meg. A malomtulajdonosoknak ezzel kapcsolatban most egy küldöttsége jelent meg Ionescu-Sisesti földművelésügyi és Vasilescu-Karpen kereskedelemügyi miniszternél, akiknek intervencióját kérték annak érdekében, hogy ezt a kvótát a csehszlovák kormány növelje. Kifejtették a malomtulajdonosok, hogy csak egyetlen romániai malomnak már 150 vagon liszt van Pozsonyban elraktározva.

Ruhák, kabátok festése és vegytisztítása Uj géppel a legmodernebb eljárás legszélesebb és leggyorsabb
Hoszpodár-nát Arad, Str. Troleucu (volt Teleki-uca) 13.

Világzenzáció!!! Minden zongora egy zenekar!!!

Nonnemiatziki! Nem gép hangszere!
 Ön nem hisz a fülének, ha hallja és nem hisz a szemének ha látja azt, hogy egy ember mit művelhet a zongorával, ha arra a legújabb magyar találmánya szabadalmazott 6 szólamu ütőhangszer „GILSING” fel van szerelve. Nem kerülgeti bosszusan a zongorát, ha a rádión ujsláger hallott, de leül és eljátsza azt mert a „GILSING”-gel felszerelt zongora egy komplett zenekar. a zongorista egyáltalán szólaltathatja meg toszése szerint egyszerű vagy külön-külön a kiedobót, nagydobot, triángulum és cintányért, dobseprűt vagy faobót. — Nem gép hangszer, a zongorista teljesen az idegeivel uralja s a leghalkabb pianótól az erkánszerű fortissimóig mindent kihozhat vele. Kapható a készítőnél: **Ára 150 Pengő.**
Gila Jenő hegedűkészítő Hódmezővásárhely, Kossuth-tér (Templomház). Többszörösen aranyéremmel kitüntetve
 Zongorára, Pianinóra, Cimbalomra uár perc alatt felszerelhető!

Baérkezett az olcsó fa
Baros Jenő fatelepe
 v. Ovár-tér és Hajó-u. sarok. Telefon 59!

TEKINTSE MEG
SALGÓNE, STR. HORIA
 (Széchenyi-uca) 1. szám alatt lovó dusan felszerelt bizományi üzletét.

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
 a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
 Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

Nincs akadálya
 az aradi városi tisztviselők
 lakbérpótléka miniszteri jóvá-
 hagyásának

Egyre elentmondóbb hírek érkeznek Bucurestiből az aradi városházára a városi tisztviselők lakbérpótlékának sorsáról, amely felett nemrégiben létrejött a megegyezés Aradváros vezetősége és a tisztviselők között. A létrejött megegyezés okmányát kedvezően véleményezték a legfelsőbb közigazgatási és jogi fórumok és csupán a belügyminiszter jóváhagyó szignája hiányzik még róla. *Argetoianu* miniszter betegeskedései miatt hetekig elhúzódott az egyezményes okmány aláírása, melyet *Dumitrescu* miniszteri kabinetgazdátó vállalt magára.

A mai nap folyamán *Radu Cornel* dr. interimár-bizottsági elnök telefonjelentést kapott Bucurestiből, amely arról adott hírt, hogy a végső akadály is elhárult az egyezmény miniszteri aláírása elől. *Soneriu* miniszteri vezető ugyancsak hozzájárult ahhoz, hogy az okmányt *Argetoianu* miniszter elé terjesszék. Hír szerint maga *Soneriu* fejezte ki szerencsekívánatait *Serbanescu* aradi kormányképviselőnek, akivel személyesen értekezett a belügyminiszteriumban, miből arra lehetne következtetni, hogy ma, vagy holnap végső fórumon is jóváhagyják a tisztviselők egyezményét. Am a kedvező hírektől függetlenül szerdán, december hó 16-án a legfelsőbb semmitűzők le fogja tárgyalni a kitűzött perit és *Petrutiu Aron*, a városi tisztviselők képviselője, szorgalmasan készül rá, hogy éppen a már megnyert magas közigazgatási és jogi fórumok szakvéleménye alapján megnyerje a tisztviselők perét. Ebben az esetben pedig több, mint negyemillió tejjel felemelkedik az az összeg, amelyet Arad városának fizetnie kell.

Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök Bucuresti-i tartózkodását minden bizonnyal fel fogja használni arra, hogy újlag intervenáljon a belügyminiszteriumban az egyezmény ügyében. Ha *Argetoianu* aláírja az aradvárosi

Orák és ékszerárak legelőszöb be-szerzésel forrás
FOGEL cégnél Bul. Reg. Ferdinand 11
 Óra u. m. ékszerjavításokat precizen és jutányosan eszközöl.

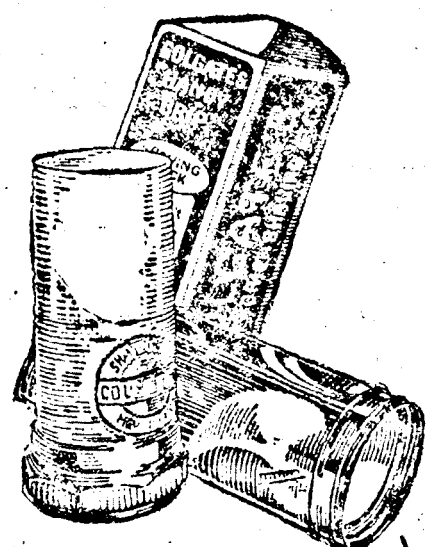
tisztviselők e fontos okmányát, akkor közel 12 millió lej kifizetése válik aktuálissá megfelelő részletekben a város vezetősége számára. Am, ha nem történik meg az okmány aláírása, úgy tizenhat millió lejt kell kifizetnie egyszerre a város vezetőségének a per elvesztése esetén.

= **Gáji küldöttség a városházán.** Egy husztagu küldöttség járt ma délelőtt *Radu Cornel* dr. interimár-bizottsági elnöknel. A küldöttség a gáji gazdák részéről kereste fel a város vezetőségét, hogy felhatalmazását kérik arra, hogy a megüresedett mezőri állásra maguk választhassák meg kandidatúsjukat. *Radu* dr. megadta hozzájárulását az indítványhoz, mivel a végső jóváhagyást amugy is a város vezetősége adja meg az új választáshoz.

= **A Consum új száma a pénzpiac,** a tözsdéi magánforgalom legújabb híreit, a legújabb fizetésképtelenségi eseteket, közszállítást és árlejtéseket első forrásból közli. A **Consum** legközelebbi száma, amely a lap karácsonyi-jubiláris száma lesz, december 24-én jelenik meg. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivaltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
 felel.

NYILTVA.
 E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget
Joanovits Antal
 szücsüzlötét a főtéri uj Neuman-ház Str. General Grigorescu v. Tabajdy-u. felöli oldalára helyezte át.

MA... márványsíma arc kora reggeltől késő estig... egyszeri borotválással.

A **FINOM** puhító hab a kiborotválásra is alkalmas, mert az arcot sajjás nélkül simává teszi. A férfiak millióinak napi tapasztalata szól emellett. Abban a pillanatban, amikor Colgateval szappanozzuk be magunkat, kétféle hatást érünk el: 1. A szappan habja feloldja a zsírhártyát, amely minden szőrszálat fed. 2. A buborékok milliói, amelyek puha szappanrészekkel vannak telítve, meglágyítanak minden szőrszálat, mélyen a gyökerekig. A szakáll azonnal hajlékonyá és puhává válik, elveszti ellenálló erejét, a borotva könnyen eltávolítja még ha gyakorlatlan kéz vezeti is azt.

COLGATE'S

HANDI GRIP borotva szappan
COLGATE eredeti tégelyben és betéttel
BOROTVA CREM tubusban és tégelyben

Str. **EMINESCU 3. sz. alatt**
 uj virágüzletet nyitottam,
 hol állandóan friss és szép élővirágokat árusítok.
 Szíves pártfogást kér:
Török Irén.

Illmann József és neje szül. Iványi Irén szülők saját, valamint az alulírottak nevében is a legbensőbb szomorúsággal tudatják felejtethetetlen jó leányuk, a szerető testvér, sógornő, nagynéni és rokon

Illmann Irénke
 f. évi december hó 9-én, életének 30-ik évében, a halotti szentségek áhítatos felvétele után történt elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványait f. hó 11-én délután 3 órakor helyezték Debrecenben, a Kossuth-ucai temetőben a róm. kath. egyház szertartásai szerint örök pihenőre.

Lelkiudvéért tartandó gyászmise Világoson f. évi december hó 16-án reggel negyed 8 órakor fog az Egek Urának bemutatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!
 Ifj. Illmann József, Albert Ferenc és neje szül. Illmann Etelka, Rosenberger Péter és neje szül. Illmann Jolánka testvérei és sógorai, Rosenberger Lacika unoka, valamint nagyszámú rokonság és ismerősök nevében is.

Siria, 1931. december 13.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy felejtethetetlen férj, fiu, testvér, rokon és ícbarát,

Gács Fülöp

életének 50-ik évében, házasságának 27-ik évében f. hó 13-án rövid szonvedés után jobblétre szenderült.

Az elhunytat folyó hó 14-én délután 4 óra kor helyezték örök nyugalomra az izr. temető halottas házából.

A gyászoló család

